

OSALLISTAVAN NUORISOTYÖN TULOKSENA:

Dancing With God -messu

Katri Fältberg,
Opinnäytetyö, kevät 2014
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) +
kirkon nuorisotyönohjaajan
virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Fältberg Katri. Osallistava nuorisotyön tuloksena: Dancing With God -messu. Pieksämäki, kevät 2014, 54 s., 3 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Hankemuotoisen opinnäytetyöni tavoite oli tuottaa yhteistyössä Turun seudun seurakuntanuorten kanssa elektronisen tanssimusiikin messu. Työelämälähtöinen produktio käynnistyi nuorten omasta aloitteesta. Tavoitteena oli tuotannon myötä tehdä osallistavaa nuorisotyötä, johon nuoret saivat osallistua ja suunnitella messun eriosa-alueita. Tavoitteena oli jatkaa Turun Heimokäräjänuorten parissa tehtävää osallistavaa nuorisotyötä.

Opinnäytetyöni keskeisten käsitteiden määrittelyssä käytin kirjallisuutta, joka käsitteli kristillistä nuorisotyötä, osallisuutta ja osallistavaa työtapaa, alan ammattikäytäntöjä ja jumalanpalveluksia. Käytin työssäni apuna aikaisempaa kokemusta vastaavasta produktiosta ja osallistavasta työstä nuorten keskuudessa. Materiaalina käytin myös produktiosta pitämäni päiväkirjaa.

Menetelmänä käytin osallisuuden eri vaiheita nuorisotyön menetelmin. Opinnäytetyöprosessi lähti liikkeelle syyskuussa 2013. Hanke toteutettiin käytännössä 7.2.2014.

Päätuloksena Dancing With God -messu koettiin kannattavaksi sekä nuorten että messuun osallistuneiden taholta. Tuotannon aikana muodostui tiivis yhteistyö mukana olleiden nuorten kanssa ja kasvatuksen teologin Kari Kanalan kanssa. Produktio onnistui hyvin, sillä messuun tuli väkeä. Johtopäätöksenä voi pitää osallistavaa nuorisotyötä kannattavana. Lisäksi tuloksena voidaan pitää sitä, että samanlainen messu päätettiin pitää vuoden päästä uudelleen.

Asiasanat: osallistava nuorisotyö, osallisuus, jumalanpalvelus, jumalanpalveluskasvatus, heimokäräjät.

ABSTRACT

Fältberg Katri. Inclusive youth work as a result: Dancing With God worship. 54 p, 3 appendices. Language: Finnish. Pieksämäki, Spring 2014. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The thesis is a project whose goal is to produce, in cooperation with Turku area church youth, electronic dance music of worship. The career-oriented project started with young people's own initiative. The aim was to make inclusive church youth work, where young people were participating and planning God's service. The aim was to continue Turku's Heimokäräjä young peoples's inclusive work.

In my thesis used the literature material, dealing whit church youth work, inclusion and inclusive way of working, professional practices in the field and God's service. I used previous experience with corresponding and participation with production participatory whit young people. As material I also used the diary.

The method I used was action research whit inclusive youth work. The project started in October 2013. The project was implemented in practice 7.2.2014.

The main result the project was seen profitable together whit young people of that area parishes. During the project it was formed close cooperation whit young people. The project was a success, people came to the service of God and the audience wanted this again next year.

In conclusion inclusive youth work can be considered profitable.

Key words: church youth work, inclusion, God's service education, Heimokäräjät

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KRISTILLINEN KASVATUS JA NUORISOTYÖ.....	7
2.1 Kristillinen kasvatus.....	7
2.2 Nuorisotyön teologia.....	9
2.3 Kristillinen nuorisotyö tänään ja huomenna	11
2.4 Musiikki nuorisotyössä	12
3 OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN	15
3.1 Osallisuus menetelmänä.....	15
3.2 Osallisuuden eri vaiheet	17
3.3 Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen seurakunnassa	19
4 JUMALANPALVELUS	20
4.1 Jumalanpalvelus	20
4.2 Erityisjumalanpalvelukset	21
4.3 Jumalanpalveluskasvatus	22
4.4 Jumalanpalvelus nuorisotyössä	24
4.5. Jumalanpalveluskaavan osat	25
5 OSALLISTAVA NUORISOTYÖ TURUSSA.....	27
5.1 Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä sekä kasvatusasiankeskus	27
5.2 Heimokäräjät ja nuortenparlamentti.....	28
5.3 Dance + Pray Dancemessu.....	30
6 DANCING WITH GOD -MESSUN PROSESSIN KULKU	32
6.1 Dancing With God -messu toiminnallinen produktio	32
6.2 Dancing With God -messun lähtökohdat ja yhteistyötahot	32
6.3 Dancing With God -messun tavoitteet	33
6.4 Dancing With God -messun ideointi ja suunnittelu	34
6.5 Dancing With God -messun toteutus	37
7 DANCING WHIT GOD -MESSUSTA SAADUT KOKEMUKSET	43
8 POHDINTA	46
LÄHTEET.....	49
LIITE 1 Dancing With God -messun kaava.....	52
LIITE 2 Dancing With God -messun palaute ja arviointikysely.....	53
LIITE 3 Tiedote.....	54

1 JOHDANTO

Kirkko ja sen toimintaan pohjautuva keskustelu ovat vahvasti mukana tämän päivän mediassa ja keskusteluissa. Niin oli myös vuosi sitten, kun Dance + Pray Dancemessu järjestettiin Helsingin Agricolan kirkossa. Mediassa sekä eri keskustelufoorumeilla väiteltiin ja keskusteltiin siitä, että onko kirkossa tilaa kaikenlaiselle musiikille ja vielä jumalanpalveluksessa.

Osallisuus ja osallistava nuorisotyö on nousussa, ainakin Turun seudulla. Vajaa kaksi vuotta sitten Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymään perustettiin nuorten oma toimintaelin eli Heimokäräjät, joka koostuu Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän seurakuntien nuorista. Tänä vuonna myös Raision seurakunnan nuoret liittyivät mukaan Heimokäräjiin. Heimokäräjien ideana on, että nuoret pääsevät itse vaikuttamaan omaan toimintaansa.

Opinnäytetyö on produktio, jonka tarkoituksena oli tukea nuorten osallisuutta. Produktion tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa sekä tuottaa elektronisen tanssimusiikin messu. Messun tavoitteena on pyrkiä lisäämään osallistumisen ja onnistumisen kokemuksia nuorissa sekä pidemmällä aikajaksolla ennaltaehkäisemään nuorten syrjäytymistä ja parantamaan nuorten hyvinvointia. Opinnäytetyö on nuori- ja työelämälähtöinen, sillä se sai alkunsa nuorten omasta aloitteesta. Työ palvelee konkreettisesti samalla koko seurakuntayhtymää, sekä se tulee palvelemaan onnistuessaan koko alueen ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneet elektronisesta hengellisestä tanssimusiikista.

Opinnäytetyö on samanaikaisesti toiminnallinen kokonaisuus, jossa yhdistyvät perusnuorisotyö, osallistava työ, jumalanpalveluselämä, sisälähetystyö, tavoittava työ, sielunhoitotyö sekä palvelutyö, joka perustuu Jeesuksen antamaan esimerkkiin, josta voimme lukea Raamatusta monia esimerkkejä. Opinnäytetyö on yhteisöllinen ja samalla moniammatillinen, sosionomi sekä kirkon nuorisotyönohjaaja työskentelevät monesti yhteisössä ja moniammatillisissa tiimissä.

Ammatillinen tavoite oli oppia uutta isojen produktioiden hallinnassa ja antaa mahdollisuus omalle ammatilliselle kasvulle osallistavassa nuorisotyön menetelmän käytössä. Tämän työn painopisteenä on osallisuus eli osallistava seurakunnallinen nuorisotyö, ei niinkään jumalanpalvelus, vaikka se onkin työn kannalta merkittävä toimintaympäristö. Opinnäytetyön myötä olen pyrkinyt omalta osaltani tukemaan tämän päivän nuorten hyvinvointia ja olemaan apuna ongelmien ilmetessä.

Dancing With God eli DaWiGo -messu toteutettiin pääasiassa Heimokäräjänuorten voimin. Messun suunnitteluun ja toteutukseen saivat osallistua kaikki halukkaat nuoret. Nuoria kyseltiin mukaan Facebook-verkkosivujen kautta sekä nuoret itse pyysivät omia kavereitaan mukaan. Ketään ei jätetty pois, vaan kaikki halukkaat pääsivät mukaan.

Messun tarkoitus oli palvella nuoria. Tärkeällä sijalla työssä on ollut nuorten hyvinvoinnin ja itsetunnon edistäminen. Olen pyrkinyt tekemään opinnäytetyötäni hyvien eettisten periaatteiden mukaisesti, unohtamatta samalla ammatillista otetta. Produktion tukena on ollut vahva oma sosiaalinen ja teoreettinen pääoma ja työkokemus sekä näky siitä, millaista tukea nuoret tarvitsevat. Produktiossa olen käyttänyt hyväksi havaitsemiani alan ammattikäytäntöjä. Työssä käsitelen työn kannalta merkittäviä käsitteitä, kuten kristillistä kasvatusta ja nuorisotyötä, musiikkia nuorisotyössä, jumalanpalvelusta ja -kasvatusta, osallisuutta ja osallistavaa nuorisotyötä Turussa. Opinnäytetyö on selkeästi työelämälähtöinen, koska se liittyy vahvasti kirkon nuorisotyöhön. Produktion toimintaympäristönä toimii kirkko ja jumalanpalvelus. Toisena toimintaympäristönä produktiossa toimii seurakunta, joka perinteisesti, ainakin omasta mielestäni, on koettu nuorten keskuudessa varsin etäisenä instituutiona.

Dancing With God -messun suunnittelun ja toteutuksen arvioinnissa yhtenä apuna käytettiin produktiossa mukana olleilta nuorilta saatua palautetta, jota kerättiin kyselylomakkeen (LIITE 2) ja keskusteljen avulla. Produktio edustaa samalla uudenlaista ajatus tapaa eli osallistaa ihmisiä toimimaan kirkossa. Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisystä hyötyy koko yhteiskuntamme. Motiivina hankkeeseen lähtemiseen oli se, että haluan tulevaisuudessa tehdä entistä enemmän osallistavaa nuorisotyötä, erityisesti syrjäytymisvaarassa ja jo syrjäytyneiden nuorten parissa. Ennen kaikkea Dancing With God -messu on turkulaisen osallistavan nuorisotyön tuloksena syntynyt produktio.

2 KRISTILLINEN KASVATUS JA NUORISOTYÖ

Kristillisellä nuorisotyöllä on Suomessa pitkät perinteet. Nuorisotyö on tänä päivänä vahvaa kirkon perustoimintaa. Suomessa tehtävä kirkon nuorisotyö on kansainvälisten mittapuiden mukaan hyvin poikkeavaa. Missään muualla, kuin Suomessa, nuorisotyö ei ole näin laajaa, yhtä hyvin organisoitua tai sillä ei ole yhtä suurta määrää viranhaltijoita, eikä toiminta olen valtakunnallisella tasolla, kuten Suomessa. Lähtökohdiltaan se pohjautuu 1800-luvulla vallalla olleeseen uuteen kirkolliseen toimintaan. (Launonen 2008, 78–89.) Launosen mukaan ihminen pitää ottaa huomioon kokonaisvaltaisesti ja nuorisotyön tarkoitus on myös kasvattaa pedagogisesti ja sosiaalisesti yhteiskunnan tilanteen huomioon ottaen. Työntekijän tai kasvattajan roolimallilla on keskeinen asema. (Launonen 2008, 78–89.)

2.1 Kristillinen kasvatus

Kristillisessä kasvatuksessa pyritään hengelliseen, inhimilliseen ja kokonaisvaltaisen ihmisen kohtaamiseen, jossa jatkuvaa dialogia käyvät keskenään kasvatustiede ja teologia. Kasvatukselle ei ole yksiselitteistä määritelmää, mutta se on luonteeltaan tietoista ja tavoitteellista, arvosidonnaista ja vuorovaikutuksellista, päämääräsuuntautunutta toimintaa. Kristillisellä kasvatuksella pyritään tukemaan ihmisen oppimista, kehitystä ja kasvua. Kasvatuksen arvoista kertovat sille määritellyt päämäärät ja tavoitteet, jotka heijastuvat kasvattajan arvoista. Kasvattajan ja kasvatettavan välillä on vuorovaikutuksellinen suhde. Kristillinen kasvatus on kristillisen perinteen siirtämistä sukupolvelta toiselle erilaisin metodein. Pitää kuitenkin muistaa, että usko on Jumalan lahja, eikä se synny ihmisessä pelkällä kasvattamisella. Kristillinen kasvatus on kristityn identiteetin tukemista, joka tähtää uskossa pysymiseen ja siinä kasvamiseen sekä kristillisen yhteisön jäsenenä että yksilönä. Kasvattajan arvot ja ihmiskäsitys näkyvät orientoituneessa kristillisessä kasvatuksessa. Jotta kasvatus voidaan määritellä kristilliseksi, se vaatii tiettyjä elementtejä, kuten teologista perustaa, joita ovat esimerkiksi lunastus-, luomis- ja regimenttioppia. Kristilliseen kasvatukseen sisällä painotus voi olla erilaista, riippuen siitä minkä kirkkokunnan tunnustukseen kasvattaja pohjaa oppinsa. Kontekstuaalisuus pitää

kasvatuksessa olla aina läsnä. Seurakunnissa kristillinen kasvatusta nähdään kasteopetuksena, jota annetaan seurakunnan jäsenille, ja jonka avulla pyritään tukemaan yksilön uskon kasvua että siinä pysymistä. Yleensä kasvatettavat ovat kastettuja seurakunnan jäseniä, mutta kristillistä kasvatusta voidaan silti antaa myös kastamattomille ihmisille. (Porkka 2008, 83–94.) Esimerkiksi koen itse, että tänä päivänä lähetystyötä on tärkeää tehdä myös sisälähetystyönä moniin maallistuviin perheisiin. Osallistava nuorisotyö ja tämä produktio liittyvät juuri vahvasti kristilliseen kasvatukseen ja on eräänlaista sisälähetystyötä.

Kristillinen kasvatusta perustuu ihmiskäsitykseen, jonka tavoitteena on ihmisen kohtaaminen kokonaisvaltaisesti. Kristillinen kasvatusta koostuu teologiasta, hengellisyydestä, hengellisistä regimenteistä sekä pedagogisista ja inhimillisistä näkökulmista, jotka sisältävät etiikkaa, psykologiaa, sosiologiaa ja maallisia regimenttejä. Kristillisen kasvatusta jaetaan kahteen eri puoleen eli hengelliseen että inhimilliseen, jotka kumpikin jakautuvat kolmeen eri ulottuvuuteen, joita ovat eettis-moraalinen, huolenpidollinen, pedagoginen, opillinen, rituaalinen ja kokemuksellinen ulottuvuus. Ulottuvuudet ovat suhteessa toisiinsa, eikä niitä voida erottaa toisistaan. Musiikki on yksi kasvatuksen menetelmistä. (Porkka 2008, 83–94.)

Opillinen ulottuvuus perustuu kristinuskon ja uskomusten välittämiseen, jossa keskeinen asema on Raamatun kertomuksilla. Opillisen ulottuvuuden keskeinen tavoite on kristityn identiteetin vahvistaminen, perinteen ylläpitäminen ja sen eteenpäin vieminen. Rituaalinen ulottuvuus perustuu tapojen ja perinteiden välittämiseen, joka on sidoksissa opilliseen ulottuvuuteen. Tapoja ja perinteitä ovat rukous, jumalanpalvelus- ja hartauselämä, hengelliset laulut sekä kirkkovuoden seuraaminen. Kokemuksellisessa ulottuvuudessa ovat läsnä jumalasuhteen tukeminen ja hengellisen hyvinvoinnin edistäminen. On tärkeää, että kasvattaja tarjoaa mahdollisuuden lapselle kokea Jumalan rakkauden ja läsnäolon turvallisesti. Kokemuksellinen ulottuvuus erottaa kristillisen kasvatusta uskontokasvatuksesta, jossa välitetään vain tietoa. Eettis-moraalinen ulottuvuus on luonnollinen osa kristillistä kasvatusta. Tämä perustuu rakkauden kaksoiskäskyyn ja kultaiseen sääntöön lähimmäisen rakastamisesta. Toiselta nimeltä voidaan puhua myös arvokasvatuksesta. Itse lisäisin tähän vielä kymmenen käskyä. Tärkeällä sialla on myös huolenpidollinen ulottuvuus tai itse kutsuisin sitä diakoniseksi ulottuvuudeksi, joka perustuu lähimmäisen rakkauteen. Huolenpidollinen ulottuvuus on ihmisten perustarpeista

huolehtimista. Pedagoginen ulottuvuus on opetuksellista ulottuvuutta, joita toteutetaan erilaisin menetelmin, kuten keskustelun ja kerronnan keinoin. (Porkka 2008, 83–94.)

2.2 Nuorisotyön teologia

Kirkollisesta teologiasta on kirjoitettu hyvin paljon, mutta monikaan teos ei ole lasten tai nuorten näkökulmasta. Kokeilunhalu ja innostuminen kuuluvat nuoruuteen. Lapset ja nuoret ovat rehellisiä ja ehdottomia puolustaessaan jotakin asiaa. Nuorisotyössä tarvitaan teologiaa, joka pitää sisällään elämän monimuotoisuuden ja ristiriidat. Teologian pitää olla suhteutettuna lasten ja nuorten elämään. Kristuksen ja meidän elämän tavalla pitää olla yhtenäisyyttä, jotta nuoret kokevat sen uskottavaksi. Työntekijän on tarkasteltava omaa elämäntapaa, koska työntekijästä heijastuva elämänsen on se, mihin nuoret kiinnittävät huomiota ja johon he uskovat. Työntekijän on syytä välillä katsoa itseensä ja kysyä tunnistavatko muut minut kristityksi? Kun otetaan koko Jeesuksen elämäntarina seurakunnan opetuksen sisällöksi ja uskon pohjaksi, saa se nuoret havahtumaan, ettei usko ole vain elämän aallokoissa ja karikoista selviytymistä varten, vaan Jeesuksen kanssa voi kulkea koko elämän ajan yhteistä matkaa. Nuorisoteologiassa on tärkeää, että nuoret otetaan vakavasti. Nuoret eivät saa kokea, että he ovat työntekijälle vain kurinpidon, opettamisen ja kasvattamisen kohteita, vaan että omalla toimintatavalla, katseella, äänensävyllä tuodaan esille se, että uskotaan nuorissa olevaan Jumalan kuvaan. Kanssakäymisen taito, jota Kristuksella oli, on tärkeää lapsi- ja nuorisotyössä. Kun nuorta osataan lähestyä tai sallitaan heidän lähestyä, voi siitä syntyä pitkäikäinen ja hyvä luottamuksellinen suhde. Raamattu antaa teologisia perusteita luterilaiselle nuorisotyölle. (Köykkä 2005, 21–34)

Köykin mukaan nuorisotyön teologian pitää kattaa elämän monimuotoisuus ja sen tuomat ristiriitaisuudet (Köykkä 2005, 21–34). Itse uskon, että kristityn pelastuminen on nimenomaan kiinni uskomalla Jeesuksen ristinkuolemaan ja ylösnousemukseen, meidän syntien tähden ja sovituksena. Koen kuitenkin samalla, että koko Jeesuksen elämä ja Raamatun evankeliumit kertovat siitä miten meidän tulisi elää todeksi uskoamme. Jeesuksen koko 30-vuotien taival pitää sisällään koko elämisen kirjon. Uskon, että työntekijän omalla esimerkillä elää kristittynä on suuri vaikutus omaan työhömmä ja sen merkitys korostuu nuorisotyössä. Nuorten kanssa on tärkeää olla läsnä ja aito oma itsensä.

Nuorten aito kohtaaminen ja heidän elämäntilanteiden kuunteleminen ja läsnä olo ovat oikeita avaimia tähän työhön, ja näitä seikkoja myös Köykkä korostaa. Pitkäjänteinen nuorisotyö on kulmakivi, ei vain pikainen kohtaaminen rippikouluikässä. Omalla asenteellaan ja omilla vuorovaikutustaidoilla on merkittävä asema nuorten kanssa tehtävässä työssä. Nuoria ja heidän ongelmiaan ja elämän kysymyksiä ei pidä vähätellä, vaan heidät pitää ottaa vakavasti (Köykkä 2005, 21–34).

Nuorten nimien muistaminen on tärkeää siksi, että nuoret kohdataan yksilöinä ja nuorille tulee tunne, että työntekijä muistaa heidät. Muuten nuorelle saattaa tulla kuva, että työntekijä ei ole kiinnostunut hänestä tai hänen asioistaan. Yhteinen matka nuorten kanssa on tärkeää ja parhaiten se onnistuu, kun voi pitkäjänteisesti tehdä työtä samassa seurakunnassa samojen nuorten kanssa. Hienointa on, kun voisi varhaisnuorten ja alakouluikäisten kanssa kulkea aina aikuisuuden kynnykselle asti samaa matkaa. Nuoret ja heidän asiansa pitää ottaa vakavasti. Vaikka työntekijän ei pidäkään elää, kuten nuoren, on työntekijän silti hyvä seurata aikaansa ja erityisesti nuorten elämää ja aikaa yhteiskunnassa, median ja nykyään myös sosiaalisen verkon kautta. Mitä paremmin työntekijä seuraa omien nuoriensa elämää ja vallitsevaa nuorisokulttuuria ja yhteiskuntaa, sen paremmin hän pystyy tukemaan nuorta niin sosiaalisesti, diakonisesti kuin hengellisestikin. Köykkä puhuu hyvin hitaasti kulkemisesta. Olisi hyvä, jos tänä päivänä, kiireisessä ja hektisessä maailmassa olisi edes yksi paikka, jossa voisi hiljentyä, pysähtyä paikalleen ja olla rauhassa edes hetken aikaa. Kiireellinen elämän rytmi ja yhteiskunnan ongelmat näkyvät tämän päivän nuorissa. Nuorista näkyy myös perheen hyvinvointi tai pahoinvointi. Köyken esille nostamat nuorisotyön keskeiset teologiset teemat rakkaus, Jumala ja kuolema ovat hyviä ja aina hyvin ajankohtaisia aiheita. Jokaisella ihmisellä on sisäänrakennettu tarve kokea itsensä rakastetuksi. On tärkeää käsitellä myös kuolemaa ja surun kohtaamista. (Köykkä 2005, 21–34.) Tänä vuonna tämä aihe on erityisesti yhteisvastuukeräyksen myötä hyvin ajankohtainen, sillä sen kotimaan kohteena on saattohoito. Tämä aihealue on omassa työssäni noussut nuorten kanssa yhdeksi keskusteluaiheeksi. Nuorten on tärkeää saada käsitellä myös elämän tuomaa kärsimystä ja pohtia kuolemaa ja tuon puoleisia asioita. Elämässä ei koskaan tiedä, mitä huomenna tapahtuu.

2.3 Kristillinen nuorisotyö tänään ja huomenna

Kristillinen lapsi- ja nuorisotyö elää murroksessa yhteiskunnassamme. Viimeisen kolmen sukupolven aikana, lapsuus ja perhe-elämä ovat luonteeltaan muuttuneet ja näkyy konkreettisesti arkielämässä. Tämä muutos näkyy entistä enemmän myös kirkon piirissä. (Hoikkala 2005, 326-335.) Tänä päivänä erilaiset lapsi- ja nuorisotyömuodot voivat keskimäärin hyvin. Seurakunnat tarjoavat nuorille virikkeitä antavaa, uskonnollista kasvua tukevaa toimintaa. Kirkon lapsi- ja nuorisotyö tarjoaa erilaisia kerhoja, retkiä, leirejä, juhlia, tapahtumia ja kokoontumisia erilaisten teemojen puitteissa. Seurakunnallisen nuorisotyön tärkeimpänä tavoitteena on saada nuori kokemaan itsensä arvokkaaksi ja tarpeelliseksi sekä olla turvallinen aikuinen, helpottaa omalta osaltaan nuoren elämää, antaa matkaeväitä ja vahvistusta. (Tuominen 2005, 39-41.)

Nuorisotyö on yksi tärkeimmistä ja samalla haastavimmista työmuodoista kirkon sisällä. Nuorisotyönohjaaja on samalla opettaja, kasvattaja, sosiaalityöntekijä, sielunhoitaja, leikkittäjä, kahvilatyöntekijä, muusikko, miksaaja, teknikko ja vaikka mitä, jonka työssä keskeisessä roolissa ovat lapset, nuoret ja perheet. Työn keskeisin osa on kasvun tukeminen, ohjaaminen, opettaminen ja kouluttaminen. Työ tapahtuu sekä ryhmien kanssa toimimalla että yksilöitä kohtaamalla. Nuorisotyönohjaaja rohkaisee lapsia ja nuoria kasvamaan kristillisessä uskossa sekä löytämään paikkansa seurakunnan yhteydessä ja kristittyinä maailmassa. Nuorisotyön kohderyhmänä ovat määritelmän mukaan 7–29-vuotiaat lapset ja nuoret, jotka jakautuvat kolmeen ryhmään, joita ovat varhaisnuoret, nuoret ja nuoret aikuiset. (Tähkäpää & Taavitsainen & Lehtinen ym. 2012, 18–19.)

Nuorisotyöhön on viime vuosina myös alkanut heijastua kirkon jäsenmäärän lisääntyvä lasku, sillä kristillisyyden vaikutus ihmisten arkisessa elämässä on supistunut. Tähän omia haasteitaan ovat mukana tuoneet maailman globalisoituminen ja ihmisten tietoisuus eri uskonnoista ja kulttuureista. Monet ovat myös ajan saatossa vieraantuneet kirkosta ja heille kristillisen uskon sisältö on tuntematon. Toiminnan pitää olla aitoa, suvaitsevaa, vapaata ja yksilölliset piirteet huomioivaa. Aikaisempaa enemmän korostuu tänä päivänä myös henkisyiden ja spiritualiteetin kokeminen. Yhtenä haasteena voidaan pitää sitä, että kristillinen kasvatus ei enää tänä päivänä siirry eikä välity kuten ennen sukupolvelta toiselle. (Halme 2008, 147–163.)

Nuoren elämässä eletään aikaa, jolloin yksilö itsenäistyy ja aloittaa oman elämänsä alkutaipaleen irtautumalla vanhemmistaan ja lapsuuden kodistaan ja samalla se on aikaa, jolloin pohditaan elämän isoja kysymyksiä. Nuoren mieleen nousee kysymys olemisesta ja elämästä ja ehkä jopa pohditaan elämän prosessista. Tässä kohtaa korostuu myös yksilön kristillisestä kasvatuksesta saama pohja, mikäli sitä on saanut. Tänä päivänä se ei ole enää itsestään selvää. Vanhemmat ovat saattaneet erota kirkosta, koulussa on ollut elämäkatsomusopin puolella perinteisen uskonnonopetuksen sijaan, eikä välttämättä ole ollut edes lähisukulaisia, joilta perinne olisi siirtynyt eteenpäin. Kuten monista tilastoista saadaan lukea, rippikoulua käyvien määrä on tasaisesti laskenut viime vuosina. (Halme 2008, 147–163.)

Merkittävä haaste nuorten kanssa tehtävässä työssä on lisääntynyt spiritualiteetin eli hengellisen ja henkisen kokemuksellisuuden tarpeen lisääntynyt korostuminen. Nuoret eivät halua enää tänä päivänä olla vain objekteja vaan haluavat ja etsivät kokemuksellista uskoa. Kollektiiviselle kirkolle yksilöllisyyttä korostava nuorten elämän asenne on tulevaisuudessa suuri haaste. Erilaisista traditioista uutta etsiviä ihmisiä yhdistävät progressiivinen spiritualiteetti. Nuoret etsivät ja soveltavat kirkon uskoa omaan elämäänsä sekä hakevat vielä tapoja ylläpitää omaa hengellistä elämää. Monet haluavat kokea samalla yhteisöllisyyttä ja sakramentin läsnäoloa elämässään. (Halme 2008, 147–163.)

2.4 Musiikki nuorisotyössä

Nuorisokulttuurissa musiikilla on ollut vahva merkitys kautta aikojen. Musiikin ohella vaatetyyli ja aatemaailma liittyvät vahvasti toisiinsa. Merkittävä vaikutus musiikilla on ollut myös kristillisessä nuorisokulttuurissa. 1960-luvulta saakka maahamme on virrannut uutta hengellistä musiikkia, josta myös kotimaiset lauluntekijät ottivat vaikutteita. Monen seurakunnan elämä meni sekaisin ja kirkkoneuvostoissa kiisteltiin nuorisotyölle hankituista gosselleevyistä sekä erityisesti rummuista ja kitaroista kirkossa. Arvopohjansa puolesta hengellinen nuorisokulttuuri eroaa valtavirrasta, mutta voidaan kuitenkin pitää vastakulttuurina kristillisissäkin piireissä. Edelleenkin kiistellään siitä, voidaanko kaikki taide tai musiikki muuntaa kristilliseksi? Korkeatasoisen kristillisen nuorisokulttuurin synnyn on mahdollistanut maailmanlaajuisesti vahva osaaminen kirkollisessa

nuorisotyössä. Työntekijöiden ammattiosaaminen on mahdollistanut konserttien, tapahtumien ja seurakuntien oman toiminnan musiikin saralla. Kristillinen nuorisomusiikki on ekumeenista, monissa yhtyeissä saattaa soittaa eri kirkkokunnista tulevia muusikkoja ja motiivina yhteistyölle on evankeliointi. Melkein kaikki nuoret kuuntelevat musiikkia, jota voidaan pitää välikappaleena itsenäistymiselle, kasvamiselle ja oman identiteetin löytämiselle. Musiikki on myös fyysinen kokemus, jonka avulla voidaan ilmaista itseään koko keholla. Monesti seurakunnissa diakoniatyö, lähetystyö, kirkkomusiikki ja nuorisotyö toimivat erillään, vaikka evankeliumin pitäisi olla sama kaikille, iästä riippumatta. Samoin kirkkomusiikiksi luetaan vain jumalanpalveluksissa käytettävät perinteiset virret ja klassiset sävelmät. Monissa seurakunnissa kirkkomusiikki ja nuorisotyö eivät kohtaa toisiaan, vaikka pitäisi olla tilaa uuden musiikin synnylle kiitoksena ja kunniana Jumalalle, koska seurakunnanhan pitäisi olla elävä yhteisö eli Kristuksen kirkko. Kirkkomusiikilla ja nuorisotyöllä voisi olla monia yhteistyömahdollisuuksia, kuten jumalanpalveluselämä, kuorot, konsertit ja rippikoulut, jos vain sille annettaisiin mahdollisuus ja yhteistyötä kehitettäisiin yli perinteisten työalojen. (Maukonen 2005, 156–163.)

Musiikkia voidaan pitää Jumalan luomislahjana. Se on laulettua Jumalan sanaa, rukouksen ja ylistyksen kieli. Koko kirkon olemassaolon ajan on kiistelty oikeanlaisesta ja sopivasta musiikista jumalanpalveluksissa. Erilainen hengellinen musiikki muovaa nuoren identiteettiä ja jumalankuvaa. (Maukonen 2005, 165–166.) Yhteislauluissa on joukko-voimaa, musiikki ja erityisesti yhteislaulut luovat yhteyttä. Musiikin tulisi olla monipuolista, ja sen pitäisi ylittää seurakunnan sisäiset rajat. Jumala ei ole mieltynyt vain tietynlaiseen musiikkiin. Luterilaisessa kirkossa virsikirjalla on ollut oma erityinen asema, joka nivoutuu luterilaiseen tunnustukseen ja perinteeseen. Virsikirjan tulisi olla ahkerassa käytössä myös nuorisotyössä. Vain tulemalla käyttäjilleen tutuksi, se voi rakentaa, puhutella ja yhdistää. Virret ovat käyttömusiikkia, joita pitäisi voida sovittaa menossa olevaan aikaan ja tilanteeseen, vaikka elektroniseen tanssimusiikkiin. Nuorten seurakuntayhteyttä lujittaa yhdessä laulaminen ja soittaminen. Musiikilla nostetaan tunnelmaa ja se on vahva vaikuttaja. Nuoren sukupolven hengellisen elämän kasvulle kuvitellaan riittävän perinteinen, liturginen ja vanhat tottumukset omaava musiikki, eikä anneta tilaa uusille ilmiöille ja vaikutteille. Nuoret äänestävät jaloillaan ja menevät sinne, missä heille on heidän makuista ravintoa tarjolla. Kaikki musiikki on arvokasta, Jumala kohdataan helpommin sellaisen musiikkityylin avulla, joka muutenkin puhuttelee.

Ilmestyskirja kuvaa taivaallisen jumalanpalvelusmusiikin rikkaaksi, ja jo nyt voimme saada esimakua siitä, kun laulamme ja soitamme Jumalan kunniaksi moninaisella musiikilla. (Maukonen 2005, 168–172.)

3 OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

Kulttuurillisesti määräytyneiden roolien ja asemien omaksuminen kuuluu vahvasti nuoruuden elämänvaiheeseen. Nuorten yhteiskunnallinen asema on sekä keskipisteenä että ulkoreunalla. Nuoret ovat alttiita muutoksille, heidän paikkansa aktiivisena vaikuttajana tai syrjäytyneenä ei ole vakiintunut. Osallistamisen ja osallistumisen eri muodot voivat parhaimmillaan auttaa nuoren itsetunnon kehittämisessä, oman paikkansa löytämisessä yhteiskunnassa. Melkein jokainen nuori tarvitsee onnistumisen kokemuksia ja tukea, vain harvalla nuorella on osaamista ja voimavaroja täysipainoiseen osallistumiseen, ilman aikuisen tukea. (Ritokoski 2014.) Nuorisotyöllä ja erityisesti kirkon nuorisotyöllä on tärkeä rooli tässä tehtävässä. Nuorisolain (72/2006) kahdeksannessa pykälässä sanotaan, että nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa ja heille tulee antaa mahdollisuus osallistua paikallista nuorisotyötä koskevien asioiden käsittelyyn (Nuorisolaki 2006). Kysyn vain, että kuinka usein nuoria oikeasti kuullaan?

3.1 Osallisuus menetelmänä

Hyvän ja laadullisen elämän takaamiseksi, ihminen tarvitsee vuorovaikutussuhteen toisiin ihmisiin. Nuori oppii itsestään toimiessa yhteistyössä muiden kanssa. Hyvä yhteisö on sellainen, jossa yksilö voi kokea osallisuutta ja olla vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Huonossa yhteisössä yksilö kokee syrjäytymistä, osattomuutta ja ulkopuolisuuden tunnetta, joka on vastakohta osallisuudelle. Osallisuus ei ole pelkästään osallistumista, vaan annetaan yksilöiden vaikuttaa yhteisön päätöksen teossa ja yksilö voi vapaasti ilmaista mielipiteensä. Nuori kokee olevansa osallinen, kun hän voi olla aktiivinen oman yhteisön jäsen, olla mukana toiminnan valmistelussa ja sen suunnittelussa. Nuorilla on kuulluksi tuleminen tarve. Nuoren itsetunnolle ja omalle kehitykselle tärkeää, että hän löytää oman paikan yhteiskunnassa ja saa tuotua esille oman näkökulmansa hänen elämänsä koskevassa päätöksenteossa. (Horelli & Haikkola & Sotkasiira 2007, 217–242.)

Työntekijää ja aikuista tarvitaan nuoren edun toteuttamisessa, pelkkä nuoren mielipiteen ilmaiseminen ei riitä osallisuuteen. Osallistavassa toiminnassa työntekijältä vaaditaan, että hän ottaa nuoren mielipiteet ja hänen olemassaolonsa vakavasti ja sitoutuu teke-

mään töitä nuoren eteen. Nuori ei saa vain olla toiminnan kohde. Osallisuus on myös sitä, että yhteisesti tehdään yhteisen päämäärän eteen jotain, mihin jokainen saa osallistua jollakin tavalla ja jättää omat sormenjälkensä. Osallisuus ei ole tärkeää ainoastaan lapsille ja nuorille, vaan ihan kaikenikäisille, mutta lapsuus- ja nuoruusiässä osallisuuden tunteminen on tärkeää syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä ja itsetunnon kehittymisen kannalta. Osallistava eli normatiivinen nuorisotyö on kasvatuksellista nuorisotyötä. Kasvatuksellisuus ei ole toiminnan ainoa tavoite, vaan osallistavalla nuorisotyöllä tavoitellaan myös nuorten voimaantumista ja, että nuoret itse havahtuvat huomaamaan, miten he omalla toiminnallaan pystyvät vaikuttamaan lähiympäristönsä ja omaan arkeensa sekä jopa halutessaan laajemmin yhteiskunnassa. (Horelli ym. 2008, 217–242.)

Kahden ensimmäisen vuosikymmenen aikana kehittyvät ihmisen persoonallisuus ja luovuus hitaasti ja asteittain. Luovuuden ja persoonallisuuden kehitykseen eniten vaikuttavat elämäkokemukset ja miten luovuutta ja persoonallisuutta on tuettu, suunnattu ja rajattu. Toki perimälläkin on vaikutuksensa. Osallisuuden kokemukset ovat kuitenkin kehityksen kannalta tärkeällä sijalla. Nämä vahvistavat ihmisen mielenterveyttä, kun ihminen saa kokea kuuluvansa joukkoon ja kokee saavansa aikaan muutoksia ja pystyy vaikuttamaan maailmaan sekä yhteiskuntaan. Jotta varmistetaan, että nuoresta kasvaa ehyt yksilö, on vahvistettava nuoren mahdollisuutta osallistua tuntevana, ajattelevana ja luovana yksilönä kussakin elämän kehitysvaiheessa. Me kaikki tarvitsemme tunteen, että on hyväksytty omiensa joukkoon, perheeseen, koululuokkaan, työpaikalle, harrastusryhmiin ja myös seurakuntaan, koska ihminen on perimmiltään yhteisöllinen. Nuori tarvitsee rinnalleen hänestä kiinnostuneita, vastuuntuntoisia aikuisia, omien ikätovereidensa lisäksi. Nuoret tarvitsevat aikuisen tukea, ollessaan epävarmoja omista kyvyistään. Ihmisen elämän mielekkyyttä lisää ja antaa toivoa elämälle se, kun yksilö saa kokea, että voi vaikuttaa maailmaan. Masennusta ja syrjäytymistä lisää taas puolestaan se, jos lapsi tai nuori saa jatkuvasti kokemuksia, että ei pysty vaikuttamaan asioihinsa tai ei pysty käyttämään omia luovia voimavaroja ja vahvuuksia. Kuitenkaan osallisuutta ja vastuun antaminen pitää olla kohtuuden rajoissa, ettei se lisää nuoren stressiä. Hyväksytyksi tuleminen ei ole vain passiivista vastaanottamista vaan se pitää syntyä aktiivisessa vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Positiivisella osallisuuden kokemuksella, voi olla myös nuoren elämässä myöhemmin työllistävä vaikutus. Kun nuori pääsee tekemään asioita, joista itse nauttii, hän voi samalla löytää myös tulevan ammattinsa. (Horelli ym. 2007, 221–222.)

YK:n lasten oikeuksien yleissopimuksessakin määritellään, että lapsella on oikeus tasa-arvoiseen, yhdenvertaiseen kohteluun, oikeuteen elää ja kehittyä oman henkilökohtaisen kehitystarpeen tahtiin sekä lapsella on oikeus ilmaista mielipiteensä. (Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus lapsen oikeuksista 2013). Vaikka nuoren mielipidettä on kuultava, se ei tarkoita sitä, että se on välttämättä nuoren edun mukaista. Viime kädessä kasvattajalle jää vastuu arvioida, onko toiminta nuorelle hyväksi.

Sosiaalipedagogiikka on osallisuutta. Yhtäläillä ihminen on lähtökohtaisesti sosiaalinen olento. Sosiaalipedagogiikan keinoin tarkastellaan yksilön sosiaalista kehitystä ja luonnetta. Yhteiskunta- ja kasvatustieteiden näkökulmat yhdistyvät sosiaalipedagogiikassa. Sosiaalipedagogiikassa pyritään auttamaan ja tukemaan yksilöä tai ryhmää, mikäli se tarvitsee rinnalla kulkijaa tai muuta tukea. Sosiaalipedagogiikka pyrkii tukemaan nuoren tai yhteisön paikan löytymistä yhteiskunnasta. Sosiaalipedagogiikka pyrkii puuttumaan yhteiskunnan epäkohtiin ja auttamaan huono-osaisia. Se pyrkii edistämään yksilön vapautta, oikeudenmukaisuutta, hyvinvointia, yhteisöllisyyden kokemista ja osallistamista sekä ehkäisemään yksilön leimaantumista ja syrjäytymistä. Sosiaalipedagogiikka koskee kaikkia ja se on yleistä kasvatusta. Tähän kuuluu koko ihmisen elinkaari vauvasta vaariin. Sosiaalipedagogiikan yhtenä tavoitteena voidaan pitää osallisuuden mahdollistamista. (Ritokoski 2014.)

3.2 Osallisuuden eri vaiheet

Tiina Piironen on määritellyt osallisuuden kuuteen eri osioon, joita ovat ideointiosallisuus, tieto-osallisuus, suunnitteluosallisuus, päätöksenteko-osallisuus, toimintaosallisuus, arviointiosallisuus. (Piironen 2007, 89.)

Ideointiosallisuudessa lähdetään liikkeelle siitä, että nuori saa olla mukana toiminnassa kokonaisvaltaisesti ja eri aisteja käyttäen. Tässä vaiheessa on tärkeää, että nuoret saavat esittää ideoitaan vapaasti. Työntekijän tehtävänä on tukea nuorten ideoita. (Piironen 2007, 8–9.)

Tieto-osallisuudessa voidaan vertauskohdaksi ottaa vaikka tämän opinnäytetyön prosessi. Opinnäytetyön ideoinnin jälkeen ohjaajan tehtävänä on tarkastella ideaa kriittisesti.

Samoin myös tieto-osallisuudessa tarkastellaan kriittisellä silmällä onko ideat realistisesti kehittämis- ja toteuttamiskelpoisia. Kun ideoille työntekijä näyttää vihreää valoa, on aika siirtyä seuraavaan osa-alueeseen eli suunnitteluosallisuuteen. (Piironen 2007, 8–9.)

Suunnitteluosallisuudessa annetaan nuorille tarpeeksi aikaa suunnitelmien hahmottamiseen. Tässä kohtaa työntekijän tehtävänä on antaa nuorille tietoa ja edelleen seurata suunnitelmia ja tarkastella edelleen suunnitelmia kriittisesti, mutta myös kannustavasti ja rakentavasti. (Piironen 2007, 8–9.)

Hyvän suunnittelun jälkeen siirrytään päätöksenteko-osallisuuteen. Tässä vaiheessa on tärkeää yhdessä nuorten kanssa varmistaa, että kaikki ovat ymmärtäneet mitä ollaan yhdessä päättämässä ja suunnittelemassa, josta tulee nuorelle tunne, että häntä on oikeasti kuultu ja hänellä todella on mahdollisuus vaikuttaa. Päätösten loppuunsaattaminen antaa nuorelle onnistumisen kokemuksen, joka motivoi häntä myös jatkossa osallisuuteen. Päätösten jälkeen on aika siirtyä sanoista tekoihin eli toimintaosallisuuteen. (Piironen 2007, 8–9.)

Toimintaosallisuudessa on tärkeää, että nuoret saavat toiminnan aikana vastuulleen tehtäviä ja sitä kautta onnistumisen kokemuksia. Toiminnan aikana työntekijän pitää kuitenkin valvoa toiminnan sujumista ja olla tukemassa ja apuna tarpeen vaatiessa. Toteutuksen jälkeen, on tärkeää arvioida toimintaa, jolloin siirrytään arviointiosallisuuteen. (Piironen 2007, 8–9.)

Arviointiosallisuudessa on hyvä arvioida suunnitelmien toteutumista, mutta sen pitäisi tapahtua nuorten kielellä. Työntekijän on hyvä tässä kohtaa kiinnittää huomiota siihen, miten hän arviota antaa. Toiminnasta ja osallisuudesta pitäisi kuitenkin nuorelle jäädä positiivinen kuva, tai nuori ei välttämättä uskalla koskaan enää kokeilla osallistumista uudelleen. Toki arvioinnin pitää olla rehellistä ja kriittistä, mutta sen pitää olla nuoria kunnioittavaa. (Piironen 2007, 8–9.)

3.3 Nuorten osallisuus ja vaikuttaminen seurakunnassa

Kuinka monessa seurakunnassa nuoria oikeasti kuullaan? Seurakuntien nuorisotyö on usein pitkälti työntekijälähtöistä. Mielestäni nuorille pitäisi luoda mahdollisuus mielekkääseen toimintaan, jonka avulla nuorten yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja osallistumisen piiri laajenevat. Osallistava nuorisotyö on seurakunnalle pikemminkin rikkaus. Osallisuus, seurakuntayhteys ja ryhmäturvallisuus ovat kirkon nuorisotyön kulmakiviä. Osallisuuden käsite perustuu Raamatun näkökulmaan ihmisestä ainutlaatuisena, arvokkaana Jumalan kuvana (Ritokoski 2014).

Lapsivaikutuksen arvioinnista puhutaan silloin, kun arvioidaan yleisesti lasten tai nuorten ryhmää ja päätösten yleisesti lapsi- ja nuorisoväestöä koskevassa päätöksenteossa (Lapsiasiavaltuutettu i.a.). Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä toteutuu lapsivaikutuksen arviointi, mielestäni hyvin. Yhtymän seurakuntien lapsiasiain valtuutetut koontuvat säännöllisin väliajoin ja he arvioinnissansa tarkastelevat kolmea asiaa oman seurakuntansa sekä koko yhtymän alueella. Miten lapsi otetaan huomioon päätöksissä ja toimenpiteissä? Millaisia vaikutuksia näillä päätöksillä ja toimenpiteillä on? Millaista tietoa lapsista ja heihin liittyvistä päätöksistä, päätöksenteon taustalta löytyy?

Kirkkoa on perinteisesti pidetty osallisuuden yhteisönä. Raamatusta saamme lukea paljon osallisuudesta. Vanhassa Testamentissa puhutaan paljon Jumalan kansasta, perheistä, sukuista ja heimoista. Uuden Testamentin puolella osallisuus ja yhteisö ilmenevät sakramenteissa, Jeesuksen vertauksissa ja puheissa sekä alkuseurakunnan syntymisessä ja sen yhteiselämässä. Kasteen kautta meidät liitetään Kristuksen maailmanlaajuiseen kirkkoon sekä omaan seurakuntaan. Ehtoollista voidaan muistoaterian lisäksi kuvata osallisuuden ateriana Kristuksen ruumiiseen ja yhteyteen. Kirkon työntekijää haastetaan työssään miettimään, haluaako tehdä järjestettyä ja hyvin organisoitua muille valmiiksi suunniteltua, oikein ja ohjeiden mukaan toteutuvaa toimintaa vai voisiko kenties olla hedelmällisempää pohtia mitä me voimme yhdessä saada aikaiseksi? Osallistava työ on joukkue pelaamista, kuin taas vastakohtana ovat yksilölajit. Kirkon tulevaisuuden strategia nimenomaan tähtää osallisuuden yhteisöön eli joukkuepelaamiseen. Jokainen ihminen on arvokas Jumalan kuva ja hyväksyttävä juuri sellaisena kuin hän on ja kirkon tehtävä on puolustaa jokaisen yksilön ihmisarvoa. Olemme kaikki keskeneräisiä, osavia, osaamattomia ja syntisiä, mutta armon varassa eläviä. (Ritokoski 2014.)

4 JUMALANPALVELUS

4.1 Jumalanpalvelus

Jumalanpalvelus käsite tarkoittaa jumalanpalveluselämään kuuluvaa kirkon toimitusta, esimerkiksi messua, kastetta, hautaan siunaamista tai rukoushetkeä. Suomen kielessä sana, jumalanpalvelus, kertoo tapahtuman luonteen, toisaalta ihmisiä palvelee Jumala ja toisaalta ihmiset palvelevat sekä ylistävät Jumalaa. Jumalanpalvelusta voidaan pitää Jumalan ja ihmisen välisenä kohtaamispaikkana. Jumalanpalvelusta on myös kristityn tavallinen arkinen elämä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a; Kirkkopalvelut 2000, 10.)

Jumalanpalvelus on seurakunnan elämän ja toiminnan keskus, tapahtuu se sitten sunnuntaina tai muina päivinä. Se on samalla seurakunnan eli Jumalan oman kansan juhla, jonka toteuttamiseen voi osallistua koko seurakunta. Liturgi eli pappi johtaa jumalanpalvelusta. Yleensä kanttori vastaa jumalanpalveluksen musiikista ja suntio puolestaan kirkon kaunistamisesta muiden seurakuntalaisten kanssa yhteistyössä. Erilaisiin palvelutehtäviin voivat seurakuntalaiset halutessaan osallistua, kuten esimerkiksi lukea raamatuntekstejä, kerätä kolehtia, laulaa, soittaa musiikkia ja palvella esirukouksessa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a)

Luterilaisen jumalanpalvelusteologian mukaan, messu kuuluu jokaiseen sunnuntaihin. Jumalanpalvelus, jossa ei ole ehtoollista, kutsutaan sanajumalanpalvelukseksi. Sunnuntain pääjumalanpalvelusten lisäksi seurakunnat voivat pitää muita jumalanpalveluksia, joita ovat esimerkiksi viikkomessut, nuortenmessut, perhekirkot, iltakirkot ja vesperit, oppilaitosten jumalanpalvelukset ja Tuomasmessut. Kirkkokäsikirja määrittelee ja antaa jumalanpalvelukselle puitteet. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a; Kirkkopalvelut 2000, 10–11.)

Liturgin ja seurakuntien hengellisten työntekijöiden avuksi on tehty Jumalanpalvelusten kirja, joka sisältää kaikki keskeiset ja tarvittavat jumalanpalveluskaavat, kuten esimerkiksi messu eli ehtoollisjumalanpalvelus, sanajumalanpalvelus, viikkomessu, perhemes-

su ja päivän rukoushetket. Kirja sisältää myös kirkkovuoden kirkkovuoden juhla-aikojen jumalanpalvelusten kaavoja. Laulut ja tekstit ovat omana osastonaan.

Jumalanpalvelukset voivat olla rakenteeltaan ja toteutustavoiltaan erilaisia, joustavia ja väljiä. Kirjassa on runsaasti virikemateriaalia. Kuten Augsburgin tunnustuksen seitsemännessä artiklassa sanotaan, varhaiskirkollinen ja luterilainen jumalanpalveluskäsityksen periaate on, että seurakuntien tulee voida ottaa huomioon mahdolliset omat perinteet, käytännöt ja voimavarat. Jumalanpalveluskaavojen ohjeteksteissä mainitaan myös, että yleisen ja yhteisen ripin rinnalla pitää olla mahdollisuus myös yksityiseen sielunhoitoon. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a)

4.2 Erityisjumalanpalvelukset

Jumalanpalveluksesta tulee erityinen, kun se liitetään tiettyyn kontekstiin. Erityisjumalanpalveluksia löytyy Suomesta tänä päivänä paljon, näitä ovat esimerkiksi metalli- ja pop-messut, sateenkaarimessut, tuosmessut lasten- ja nuorten jumalanpalvelukset. Erityisjumalanpalveluksina voidaan pitää myös koulujumalanpalveluksia ja kirkkovuoden juhla-aikojen jumalanpalveluksia. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b)

Tuosmessuja on Suomessa järjestetty pitkään, ja niissä korostuvat musiikki ja rukous. Messun ominaispiirteitä ovat rukousalttarit, mahdollisuus ripittäytymiseen tai öljyllä voiteluun, jossa pappi piirtää seurakuntalaisen halutessaan otsaan ristinmerkin. Öljynä käytetään oliiviöljyä. Nykyään sukupuoli- ja seksuaalivähemmistötkin viettävät omaa sateenkaarimessua, jonne ovat tervetulleita myös muut. Mukaansatempaavaa ja rytmikästä musiikkia voi aistia Afrikkalaisessa gospelmessussa, jonka vastakohtana voidaan järjestää, vaikka kokonaan ilman musiikkia, Hiljaisuuden messu. Perhemessunkaavalla voidaan viettää pop-messua, jossa musiikissa voivat olla mukana pop-kuoro ja bändi. Monella paikkakunnalla, kuten myös Turussa, on jo vuosia järjestetty Metallimessuja, joka on raskaamman musiikin ystäville hyvä vaihtoehto, jossa virret on sovitettu hevimusiikkiin. Erityismessuja järjestetään tänä päivänä lähes jokaisella musiikkityylillä. Olen myös itse osallistunut mm. country-, punk-, iskelmä- ja Elvis-messuihin. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b)

Kirkkovuoden juhla-aikojen erityisjumalanpalveluksista voidaan mainita ainakin joulunajan adventtivesper, jouluaamun jumalanpalvelus, uudenvuoden aaton yöpalvelus, pääsiäisyön messu, tuhkakeskiviikon messu, kiirastorstain messu ja pitkäperjantain Jeesuksen kuolinhetken rukoushetki. Kansallisina juhlapäivinä, kuten itsenäisyyspäivänä tai vihittäessä uutta kirkkoa käyttöön vietetään erityisjumalanpalveluksia. Onneksi myös vielä ekumeenisella jumalanpalveluksella avataan ja päätetään Suomen valtiopäivät. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b)

Lasten ja nuorten jumalanpalveluksia on Suomessa vietetty jo pitkään. Lapsille tarkoitettuja jumalanpalveluksista käytetään nimitystä perhemessu, muita lapsille tarkoitettuja jumalanpalveluksia ovat Meidän messu, Mukulamessu ja Junnumessu. Koulujumalanpalvelukset ovat suosituimpia lasten erityisjumalanpalveluksia, joita tehdään yhteistyössä koulun ja seurakunnan kanssa. Nuorten jumalanpalveluksia toteutetaan rennommalla tyylillä. Saarna on lyhyempi ja virsien lisäksi tai sijaan käytetään muuta hengellistä musiikkia. Monesti nuoret otetaan mukaan toteuttamaan messun eri osia. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b)

4.3 Jumalanpalveluskasvatus

Jumalanpalveluskasvatus käsitteellä tarkoitetaan yksilön kasvattamista hengellisen elämän hoitamiseen. Jumalanpalveluskasvatuksessa ensimmäisenä asiana esille nousee rukous ja sen korostaminen kaikessa työssä. Oivalsin jo vuosia sitten, miten rukouselämä on kaiken lähtökohta henkilökohtaiseen sekä myös yhteisön eli seurakunnan jumalanpalveluselämään. Konkreettisesti olen työssäni lisännyt viimeaikoina rukousta ja nostanut sen asemaa nuorisotyössä. Rukouksen avulla hoidamme omaa suhdettamme kolmiyhteiseen Jumalaan. Rukouselämän juurruttaminen seurakunnan nuortotoimintaan on jumalanpalveluskasvatuksen ydinasia sekä sillä on myös hyvä esimerkillinen voima. Tärkeää on aloittaa jokainen tilaisuus, tavallinen nuortenilta, isoskoulutus tai mikä vain alkurukouksella. (Lindfors 2008, 255–260.)

Rukous on sydämen puhetta Jumalan kanssa, tapa olla ja elää Jumalan kasvojen edessä, se on samalla Jumalan kunnioittamista, Jumalan kaikkivaltiuden tunnustamista sekä pysähtymistä Taivaallisen Isämme tutkivan ja rakastavan katseen alle (Lindfors 2008,

255–260). Haluan opettaa nuorilleni, että voimme rukoilla sanomattomin huokauksin, lukemalla tutun rukouksen esim. lapsena oppimamme iltarukouksen tai puhella Jumalalle vapaasti yksin tai yhdessä toisten kanssa yhdessä seurakuntana ja toisinaan myös musiikin eli hengellisten laulujen ja virsien sävelien kautta. Toivon, että voin välittää nuorillemme tavan siitä, että kiitämme saamistamme lahjoista ja sen, että voimme pyytää Jumalalta apua itsellemme tai toisille rukouksen keinoin. Koen tämän tärkeäksi siitä syystä, että Jumala itse kehottaa meitä rukoilemaan hädässä ja luottamaan hänen apuunsa.

Jumalanpalveluskasvatuksessa toinen tärkeä seikka on oman uskonelämän hoito ja sen välittäminen nuorille. Nuoret tarvitsevat opetusta uskossa pysymisestä ja kasvamisesta. (Lindfors 2008, 255–260.) Työssä olen saanut havaita ja myös itse aikoinaan omakohtaisesti kokea, miten monet nuoret tulevat henkilökohtaisesti uskoon. Jotta tämä pieni uskon liekki saisi kasvaa ja vahvistua tarvitsee se uskonelämän hoitamista. Jumala on luonut meistä yksilöitä ja hän myös kutsuu meitä yksilöllisesti. Tapoja on monia. Yksi kiinnostuu uskosta, koska se tuo turvaa elämään. Toinen pääsee peloistaan ja kolmas saa tarkoituksen elämälleen, neljäs ymmärtää, että tämä tie vie taivaaseen, viides taas saa vastauksia ikuisiin kysymyksiinsä esimerkiksi rippikoulussa tai nuortenillan opetuksen perusteella. On myös henkilöitä, joiden usko kasvaa pikkuhiljaa lapsuudenuskosta ja kehittyy aikuisen uskoon. Yhteinen asia kaikille kuitenkin on uskonelämän hoito. Olisihan hienoa, jos kaikki kastetut ja henkilökohtaiseen uskoon tulleet pysyisivät Jumalan omina ja uskossa ja vielä kasvaisivat siinä. Moni nuori saattaa kuvitella tai heillä saattaa olla käsitys, että uskonelämä olisi jotain täysin erillistä niin sanottuun tavalliseen elämään verrattuna. Mutta näinhän se ei toki ole. (Lindfors 2008, 255–280.)

Pidän tärkeänä, että saan nuorille opetettua, että uskonelämä on olennainen osa aivan tavallista arkista elämää. Haluan opettaa nuorille, että yhtä tärkeää, kuin on syöminen ja hengittäminen, on oman uskonelämän hoitokin. Jumalanpalvelus on yksi osa uskonelämän hoitamista. Pysymme hengissä kuuntelemalla raamatunopetuksia eli Jumalan Sanaa, rukoilemalla eli pitämällä yhteyden auki "yläkertaan", jossa keskeisellä sijalla on seurakuntayhteys. Haluan lisäksi työssäni korostaa nuorille kirkkomme sakramentin eli ehtoollisen merkitystä, koska kohtaamme siinä Kristuksen leivässä ja viinissä ja saamme vakuuden lunastuksesta, armosta, syntien anteeksi saamisesta. Kristittyjen yhteys on mielestäni uskonelämässä tärkeää, sillä tarvitsemme toisia ihmisiä auttamaan, kannus-

tamaan, jakamaan iloja ja suruja, antamaan palautetta. Haluan opettaa nuorilleni, että erityisesti seurakunta on paikka, jossa nuoren ei tarvitse hävetä omaa uskoaan, koska moni nuori vielä saattaa pelätä julkisesti tunnustavansa olevansa uskossa, kavereiden painostuksesta tai pelätessään joutuvansa kiusatuksi esim. koulussa. Haluan luoda omaan työseurakuntaan nuorten keskuuteen kulttuurin, jossa nuoret kannustavat ja rohkaisevat toisiaan, ja tiedon siitä, että siellä on ihmisiä, jotka tarvittaessa tukevat ja rukoi-levat nuoren puolesta. Pysin työssäni luomaan nuorille uskonelämän hoitamisesta mal- lin, joka on luonnollinen osa jokapäiväistä elämää ilman, että siitä tulee pakkopullaa ja raskasta taakkaa.

Jumalanpalveluskasvatuksen kolmas tärkeä asia on uudenlainen kulttuurin luominen ja seurakuntalaisten mukaan ottaminen eli niin sanottu osallistava työote. Pitkään seura- kunnissa on tehty työtä niin jumalanpalveluksissa, kuten muussakin toiminnassa työntekijälähtöisesti. Tässä kohdassa haluan tuoda esille Lindforsin mainitseman Jumalanpal- veluselämän kukan, jonka osa-alueet kuvaavat hyvin messua. Työntekijöiden omat asenteet, tiedot, taidot, yhteistyö muiden kanssa ja oma uskallus kuvastuvat monesti ei pelkästään jumalanpalvelukseen vaan muuhunkin työhön. (Lindfors 2008, 255–280.)

4.4 Jumalanpalvelus nuorisotyössä

Seurakunnan elämän ja toiminnan keskus on jumalanpalvelus, ja niin se pitäisi olla nuo- risotyössäkin. Toiminnallisesti, historiallisesti kuin teologisesti sen asema on kiistaton. Moni voi kokea haasteelliseksi ja vaativaksi asettaa nuorisotyön keskipisteeksi juma- lanpalveluksen. Nuoret pohtivat jumalanpalveluksen merkitystä omassa elämässään. Nuorten vaikuttamisen mahdollisuuksista keskusteltiin taannoin myös Kirkko 2015 tu- levaisuusseminaarissa Kajaanissa vuonna 2004, jolloin nuoret antoivat julkilausuman koskien jumalanpalveluselämää nuorten näkökulmasta. Julkilausumassa nuoret korosti- vat sitä, että jumalanpalveluksen saarnan tai puheen pitäisi koskettaa nuorten elämää ja puhua kielellä, jota he ymmärtävät ja käyttää enemmän nuortenmieleistä musiikkia. (Koskelainen 2005, 71–72.)

Jumalanpalvelus koetaan nuorisotyössä vaikeaksi, nuoria kiinnostavat muut seurakun- nan toimintamuodot enemmän. Työntekijän pitää nähdä vaivaa jumalanpalveluskasva-

tuksen toteuttamisessa nuorisotyössä. Kun nuoret osallistetaan ja otetaan mukaan jumalanpalveluksen toteutukseen ja suunnitteluun, siitä saadaan nuorten näköinen ja makuihin, jonne nuorten on helppo tulla. Hyvällä jumalanpalvelussuunnitelmalla, voidaan jatkaa nuorisotyötä myös nuortenaikuisten parissa. Messu voi olla luonteva silta nuorisotyön, opiskelijatyön ja nuorten aikuisten työn parissa. Messut voitaisiin hyvin suunnitella niin, että ne palvelevat niin 14-vuotiasta rippikoululaista kuin lähellä 30-vuotiasta nuorta aikuista. Jumalanpalvelusuudistuksen myötä on seurakunnissa siirrytty yhdessä tekemiseen yksin tekemisen sijaan. Yhdessä toteutetussa jumalanpalveluksessa seurakuntalaiset eli nuoret ovat tasavertaisia toteuttajia. Nuoriin pitää luottaa ja antaa heille vastuuta. Ehtoollinen on tärkeä osa nuoren spiritualiteettia. Se on matkaeväs kristitylle ja jumalanpalveluksen ydin. (Koskelainen 2005, 73–78.)

4.5. Jumalanpalveluskaavan osat

Johdanto-osassa virittäydytään jumalanpalveluksen tunnelmaan, jossa yleensä messun liturgi johdattelee päivän aiheeseen ja messuun. Johdannon jälkeen siirrytään yleisimmin rippiosuuteen. Rippi eli toisin sanoen synnintunnustus ja synninpäästö ovat olennainen osa jumalanpalvelusta. Yhteisessä synnintunnustuksessa tulemme Jumalan kasvojen eteen ja tunnustamme rikkomuksemme yhdessä seurakuntana Jumalalle. Monesti rippi osuus sijoittuu messun alkuosaan, mutta sen voi sijoittaa myös saarnan jälkeen. Synnintunnustus on samalla henkilökohtainen ja yhteinen. Halutessaan seurakuntalainen voi myös pyytää henkilökohtaista, yksityistä rippiä, joka tapahtuu jumalanpalveluksen ulkopuolella. Synnintunnustuksen jälkeen seuraa synninpäästö, jossa pappi julistaa Kristuksen sanoin synninpäästön: Ole rohkealla mielellä minä annan sinulle levon. Yleisesti synninpäästön jälkeen seurakunta rukoilee kiitosrukouksen, syntien anteeksi saamisesta. Tässä kohtaa monesti voi olla myös ylistys- ja kiitosvirsi. (Sariola 2001, 139–145).

Ripin jälkeen siirrytään sanaosaan, missä aluksi kuunnellaan Jumalan sanaa Raamatussa. Se, mitä tekstejä messussa luetaan, vaihtelee hyvin suuresti. Ennen varsinaista saanaa, voidaan lukea Psalmi. Tämän jälkeen ensimmäinen lukukappale, joka yleensä on Vanhasta Testamentista. Toinen lukukappale, jota myös epistolaksi kutsutaan, on Uuden Testamentin kirje. Ensimmäisen ja toisen lukukappaleen välissä on Vastausmusiik-

ki, jossa seurakunnalle annetaan mahdollisuus vastata kuulemaansa, ennen kuin jatketaan lukemista. Vastausmusiikki voi olla virsi, laulu, kuoroesitys tai vaikka vain hiljainen mietiskely. Toisen lukukappaleen jälkeen on puolestaan vuorossa päivän virsi, joka yleensä on päivän aiheen mukainen. Virren jälkeen seurakunta nousee kuulemaan Evankeliumia, joka on jumalanpalveluksen pääteksti. Evankeliumi kertoo Jeesuksesta ja hänen elämästään, ja näin voimme kuulla hänen ääntänsä ja tuntea läsnäoloa. Evankeliumia seuraa puhe eli saarna, joka on jokaisen messun ydintä. Jumala puhuu meille sanaansa saarnassa. Saarnan tulisi olla armon väline ja olla evankeliumia kirkkokansalle. Saarnaa seuraa uskontunnustus, jossa yhdessä tunnustamme yhteisen kolmiyhteisen kristillisen uskomme. Sana osa päättyy esirukoukseen, joka voidaan toteuttaa monin eri tavoin. (Sariola 2001, 61–74.)

Olellisena osana jumalanpalvelukseen liittyy rukous. Esirukous on seurakunnan yhteinen tehtävä, jolla palvelemme toisiamme arjessa. (Sariola 2001, 148.) Raamatussa Jeesus itse kehottaa meitä rukoilemaan lakkaamatta ja hän on myös opettanut meille Isä meidän -rukouksen (Sariola 2001, 119).

Messu eroaa sanajumalanpalveluksesta ehtoollisen vietolla. Ehtoollisella on sanaosan ja rippiosan sekä rukouksien ohella keskeinen merkitys. Ehtoollinen on toinen kirkkomme sakramenteista. Ehtoolliskaavat ja liturgiat vaihtelevat paljon. Toisinaan jätetään joitakin osia pois. Ehtoollisuuudessa kannetaan myös kolehti. Jo varhaiskirkossa tuotiin lahjoja vähävaraisten auttamiseen. Jumalan Karitsa -hymni lauletaan ennen varsinaisen ehtoollisen viettoa. Hymnin sanoin muistamme Jeesusta, joka kuoli ristillä syntiemme tähden. Ehtoollinen on yhteyden ateria ja muistoateria, jossa vastaanotamme Jeesuksen ruumiin ja veran. (Sariola 2001, 85–109.)

Messu päättyy ylistykseen, siunaamiseen ja lähettämiseen. Ylistyksessä kiitämme ja rukoilemme Jumalaa kaikesta hyvästä mitä olemme häneltä saaneet. Messun päätteeksi liturgi toivottaa kirkkokansalle Herran siunauksen ja lähettää palvelemaan lähimmäisiämme ja Herraa iloiten. (Sariola 2001, 309–313.)

5 OSALLISTAVA NUORISOTYÖ TURUSSA

Turusta on jo pitkin historiaa lähtenyt monia hyviä asioita liikkeelle. Turussa oltiin aktiivisia aikoinaan kirkollisen nuorisotyön kehittämässä 1900-luvun alussa, jolloin alkunsa sai Turun Lähetisyhdistys (Martikainen 1996, 41). Turun Lähetisyhdistyksen toiminnasta alkunsa on saanut myös monien tuntema Kotimaa-lehti, joka jälkepäin on muuttunut kirkolliseksi yleislehdeksi (Haavio 1965, 89–90). Tänä päivänä voidaan siis pitää Turun lähetisyhdistyksen työtä nykymuotoisen nuorisotyön, joka liittyy vahvasti seurakuntaorganisaation, alkuun panijana (Murtorinne 1995, 74–75). Voimme vasta tulevaisuudessa, vuosikymmenten päästä nähdä, onko Heimokäräjä-toiminta seuraava Turusta alkunsa saanut toimintamuoto, joka leviää jatkossa koko maahan.

5.1 Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä sekä kasvatusasiankeskus

Turun Tuomiokirkkoseurakunta on yhtymän edeltäjä, josta aikoinaan erotettiin Mikaelin- ja Martinseurakunnat sekä Turun ruotsalainen seurakunta omiksi seurakunnikseen. Näillä neljällä seurakunnalla oli yhteinen talous ja keskushallinto ja niistä käytettiin nimitystä Turun evankelis-luterilaiset seurakunnat, joka sai syntynsä vuonna 1921. Sotien jälkeen maa-alueita liitettiin Turkuun ja samassa yhteydessä yhtymään liitettiin Maarian, Kaarinan ja Kaksikerran seurakunnat. 1970-luvulla kuntaliitoksen myötä yhtymään liittyi Paattisten seurakunta. Vuonna 1991 Kaarinan seurakunta jaettiin kahtia, Turun kaupungin puoleinen osa sai nimekseen Katariinan seurakunta. Viimeinen liitos tapahtui vuonna 2009 Piikkiön seurakunnan liittyessä seurakuntayhtymään. (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä i.a.)

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymään kuuluu nykyään kymmenen seurakunta. Yhtymän alueen väkiluku oli vuoden 2011 lopussa 150 398. Yhtymälle on laadittu oma strategia, missä on määritelty arvot, toimintatavat ja tehtävät. Yhtymän toiminta-ajatuksena on toiminnallisuuden ja taloudellisuuden parantaminen. Säästöä tuovat keskitetyt toiminnot, kuten hautustoimi, tietohallinto, väestökirjanpito ja taloudenpito. Yhtymän hoitaa myös työaloja, jotka edellyttävät erityisosaamista, joita ovat diakonia, lähetys

sekä kansainvälinen diakonia, viestintä, koulutus, sielunhoito sekä kasvatus. (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä i.a.)

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän Kasvatusasiainkeskus tuottaa palveluja seurakunnille ja seurakuntalaisille. Kasvatusasiainkeskuksen tuottaa palveluja eri ryhmille, joita ovat lapset ja lapsiperheet, partio, kouluikäiset, nuoret ja opiskelijat. Kasvatusasiainkeskus julkaisee muutaman kerran vuodessa Zookkonen -lehteä sekä pitää säännöllisesti eri työalojen, kuten varhaisnuorisotyön, rippikoulun jälkeisen nuorisotyön ja erityisnuorisotyön, seppojen eli partion seurakunnan edustajien yhteisiä yhteistyöpalavereja, joissa eri seurakuntien edustajat sekä muut yhteistyökumppanit, kuten Turun kaupunki ja Turun NMKY ovat läsnä ja suunnittelevat yhteistä toimintaa. Kasvatusasiainkeskus hallinnoi myös seurakuntayhtymän kolmea leirikeskusta. (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä i.a.)

5.2 Heimokäräjät ja nuortenparlamentti

Osallistavaa nuorisotyötä tehdään Turussa hyvällä menestyksellä. Sen lippulaivana voidaan pitää Heimokäräjiä, joka on Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän seurakuntien sekä nykyään myös Raision seurakunnan, nuorten oma parlamentti ja toimintaelin, mikä kokoontuu joka vuosi syyskuun viimeisellä viikolla vuosikokoukseen järjestäytymään. Heimokäräjät perustettiin Turun seudulle vajaa pari vuotta sitten silloisen Henrikin seurakunnan nuorisotyönohjaaja ajatuksesta. Toiminnan ideana on, että nuoret pystyvät yhdessä tekemään isompia juttuja. Heimokäräjät yhdistävät seurakuntien voimavaroja monella eri alueella aina auttamisesta harrastamiseen saakka. Monesta seurakunnasta ei tahdo löytyä mielekästä toimintaa ja moni nuori katoaa oltuaan isosena ensimmäisen kesän jälkeen. (Tunturi 2014.)

Heimokäräjien ideana on, että samanhenkiset harrastajat löytävät toisensa, yli seurakuntarajojen. Esimerkiksi, jostain seurakunnasta saattaa löytyä 1-2 teatterista kiinnostunutta nuorta, nämä kaksi eivät vielä isoa teatteria saa pystyyn mutta, kun jokaisesta seurakunnasta tulee yhteen teatterista kiinnostuneet, saadaan jo jotakin aikaiseksi. Yhteistyössä on voimaa ja yhdessä isompana joukkona nuoret ovat uskottavia. Heimokäräjien tarkoitus on myös tukea paikallisseurakuntia. Esimerkiksi jokainen paikallisseurakunta järjes-

tää vuosittain myös konsertteja, joissa käy pieni määrä nuoria, kun konsertteja järjestetään suunnitelmallisesti yhteistyössä seurakuntien kanssa, niin saadaan jaettua kustannuksia sekä myös osallistujia tulemaan paikalle enemmän. Heimokäräjien kautta pystymme tiedottamaan jokaiseen seurakuntaan paikallisseurakuntiin tulevista tapahtumista. Heimokäräjien etuna on saada paremmin sponsoreita isompiin tapahtumiin. Heimokäräjät pystyvät myös vaikuttamaan paremmin mediassa, koska isomman joukon sanaa kuunnellaan paremmin. (Tunturi 2014.)

Heimokäräjien päättävin elin on vuosikokous, jonka kehittyessään vuosien myötä on tulevaisuudessa tarkoitus olla festareiden kaltainen tapahtuma, jonne seurakuntien heimot saapuvat käräjäimään. Heimokäräjillä järjestäydytään hallitukseksi ja toimikunniksi. Heimot eli paikallisseurakunnat pukeutuvat vuosikokoukseen heimonsa näköisiin asuihin ja tuovat mukanaan heimonsa lipun ja vaakunan. Vuosikokous valitsee vuodeksi kerrallaan puheenjohtajan eli Heimopäällikön ja sihteerin eli poppamiehen. Seurakunnasta eli heimosta, josta heimopäällikkö tulee, on samalla puheenjohtajaheimo seuraaviin heimokäräjiin asti. Vuosikokouksessa valitaan käräjähallitus, joka kokoontuu vuoden aikana säännöllisesti ja organisoii samalla koko heimokäräjiä ja sen toimikuntia. Hallitukseen valitaan kaksi jäsentä jokaisesta heimosta, puheenjohtajaheimosta jäseniä on 2 + 1 eli kaksi jäsentä heimopäällikön lisäksi. Hallituksen jäsenet ovat mukana eri toimikunnissa. Hallitus valitsee keskuudestaan myös shamaanin eli tiedottajan, jonka tehtävänä on tiedottaa sekä eri toimikuntia että seurakuntia eli heimoja. Käräjähallituksen tehtävä on ideoida ja ottaa vastaan ideoita nuorilta, toimikunnilta ja seurakuntien työntekijöiltä innostavien uusien juttujen toteuttamiseksi. Tavoitteena on yhdistää samanhenkisiä nuoria ja saada heille mielekästä toimintaa yli seurakuntarajojen tukien samalla paikallisseurakuntien omaa toimintaa. Toimikuntien tavoitteena on kerätä paikallisseurakunnista nuoria heitä motivoiviin projekteihin. Tavoitteena on, että jokaisesta seurakunnasta on kaksi edustajaa toimikunnassa. Toimikuntien koot tulee olla riittävän suuria, jotta työtaakka ei tule liian suureksi kenellekään. Toimikuntia ovat teatteritoimikunta, musiikkitoimikunta, mediatoimikunta, keräystoimikunta ja liikuntatoimikunta. (Tunturi 2014.)

Olen itse ollut mukana Heimokäräjät toiminnassa sen koko lyhyen historian ajan. Kuluneen puolentoista vuoden aikana Heimokäräjät on saanut jo paljon aikaiseksi. Olemme olleet tekemässä kahtena peräkkäisenä vuotena hyvää Nenäpäiväkeräyksen merkeissä.

Valtasimme Turun alueen kaupat ja kadut ja keräsimme lipaskeräyksellä huikeat summat rahaa tempaukseen. Vuosi sitten kirkolliskokous kohtasi heimokäräjänuoret, kirkolliskokouksen virkistysillassa Sinapin leirikeskuksessa Turun saaristossa. Nuoret järjestivät virkistysillan ohjelman yhteistyössä Nuorten keskuksen kanssa ja kertoivat kirkon päättäjille omia mielipiteitään ja nuorten näkökulmaa kirkosta.

Omassa työssäni Turun Katariinanseurakunnassa käynnistin pari vuotta sitten nuorten oman hallituksen eli KaHjon (Katariinan Hjollitus), koska halusin ottaa seurakuntamme nuoret mukaan toimintaan ja sen toteuttamiseen. KaHjo on ollut vahvasti mukana koko yhtymän Heimokäräjät -toiminnassa alusta alkaen. Tulevaisuuden suunnitelmissa on, että KaHjo järjestää kirkkoherran vaalipaneelin ja on vahvasti mukana tulevissa seurakuntavaaleissa vaikuttamassa.

5.3 Dance + Pray Dancemessu

Tämän opinnäytetyön vahvana innoittajana toimi Dance+Pray Dancemessu, jonka toteuttamisessa mukana olivat myös Heimokäräjänuoret. Erilaisia musiikkityylejä Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa on nähty jo pitkään. Elektroniselle musiikille pohjalle tehtyjä messuja kuitenkin vähemmän, ja tämän kaltaiselle jumalan palvelukselle oli Suomessa tarve. Ennenkin näitä tapahtumia on järjestetty, kuten esimerkkinä Helsingin Agricolan kirkossa vuonna 1993 järjestetty Ambient -musiikkiin perustuva tapahtuma ja myös vaasalaiset kiersivät järjestämässä näitä messuja eri puolilla Suomea. Näissä tapahtumissa ei ehtoollista jaettu ja niissä kerättiin pääsymaksu. 2000-luvun puolella on silloin tällöin teknomessuja järjestetty. Suomalaiseen musiikkimaailmaan on kuulunut vahvasti dancemusiikki, josta myös kristillinen musiikki on saanut vaikutteensa. Elektronista hengellistä musiikkia tekevät niin kotimaiset kuin ulkomaiset lauluntekijät. Vuonna 2011 muutama kristillisen dancemusiikin ystäväistä päättivät laittaa pystyyn Dance+Pray Dancemessun, ja maaliskuussa 2012 soi Turun Mikaelinkirkossa trance ja house. Messun valotekniikka tehtiin huolella ammattilaisten voimin ja messussa oli kävijöitä yli 600. Ensimmäisestä Dance+Pray Dancemessusta tuli oman aikansa kohumessu, kun iltapäivälehdet ja nettiyhteisöt keskustelivat messusta ja sen sopivuudesta kirkkoon. Messusta uutisoitiin kotimaa24-verkkosivuilla, missä käytiin kiivasta keskustelua konemusiikin soveltumisesta kirkkoon, kuten aikoinaan käytiin myös kitaroiden ja rum-

pujen tuomisesta. Messu itsessään sujui hyvin ja monet nuoret kehuivat ja ylistivät blogikirjoituksissaan messua. Tapahtumasta syntyi perinne ja tapahtuma järjestettiin vuoden kuluttua uudelleen Turussa ja samana vuonna myös Helsingin Agricolan kirkossa. (Dance+Pray Dancemessu i.a.)

Dance+Pray Dancemessussa ilmeistä ovat videotaulusta ja valotrusseista koottu alttari-alue sekä kanttorin ja urkujen tilalla kirkossa musisoivat tiskijukat levyttönsä kanssa. Illan kohokohta on se, kun alttarin ympärille pääsee messun lopussa ylistämään Jumalaa ja tanssimaan. (Dance+Pray Dancemessu i.a.)

Suomalaisen Dance+Pray Dancemessun taustalla ovat suomalaista kristillisen tanssimusiikin tekijät G Powered ja Audile. Tapahtuma on pääsymaksuton eikä tuota voittoa. Dance+Pray Dancemessun yhteistyökumppaneina ja rahoittajina toimivat Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Liikemiesten lähetysliitto, XYZ Deziigns ja Turku Audio oy. Lisäksi mukana oli joukko vapaaehtoisia nuoria. (Dance+Pray Dancemessu i.a.)

6 DANCING WITH GOD -MESSUN PROSESSIN KULKU

6.1 Dancing With God -messu toiminnallinen produktio

Toiminnalliseen opinnäytetyöhön vaikuttavat millainen tuotos toteutetaan, kenelle tuotos toteutetaan, mihin aikaan, paikkaan tai tilanteeseen tuotosta toteutetaan tai mistä ammatillisesta näkökulmasta tuotosta toteutetaan. Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen produktio, joka on lyhytkestoinen prosessi, jonka tarkoituksena on tuottaa palvelu tietylle asiakasryhmälle. Toiminnalliseen produktioon kuuluvat ideointi, suunnittelu, toteutus ja arviointi sekä produktion onnistuessa mahdollisesti markkinointi. Toiminnallisessa opinnäytetyössä määritetään tavoite ja sen liittyminen ammatillisiin käytäntöihin. Toiminnallisessa osuudessa kiteytyvät teoreettiset lähtökohdat, ammatillinen taito, tieto ja tuotos, joka on samalla näyte ammatillisesta osaamisesta. Työ edistää ammatillista kasvua. Opinnäytetyön toiminnallinen osuus tuotetaan käytössä olevan teorian avulla ja toteutetaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Toimintaa arvioidaan ja sitä analysoidaan. Toiminnasta voidaan kerätä palautetta, jonka avulla vastaavaa toimintaa voidaan tarvittaessa kehittää paremmaksi. (Eerola - Ockenström & Kalmari & Kiviranta 2010, 33–34.) Tämän produktion tuotos on toiminnallinen kokonaisuus eli elektronisen tanssimusiikin jumalanpalvelus. Vastaava produktio voidaan järjestää ja siirtää muualle. Produktiossa sovelletaan osallisuuden eri vaiheita. Messun ideoinnissa, suunnittelussa, toteutuksessa sekä arvioinnissa käytin menetelmänä osallisuuden eri vaiheita, joita kuvasin tarkemmin luvussa 3.2.

6.2 Dancing With God -messun lähtökohdat ja yhteistyötahot

Dancing With God -messu on lähtökohdiltaan toiminnallinen, turkulaisen osallistavan nuorisotyön tuloksena syntynyt produktio. Työn tarkoituksena oli tuottaa ja toteuttaa nuorten kanssa elektronisen tanssimusiikin messu. Olimme aikaisemmin Turun alueen seurakuntanuorten kanssa olleet mukana tekemässä Dance + Pray Dancemessua kolmesti, kahdesti Turussa ja kerran Helsingissä, mutta ammattilaisvetoisesti. Tällä kertaa tarkoituksena oli, että nuoret osallistuvat messun suunnitteluun ja toteutukseen alusta alkaen itse, niin pitkälle, kuin vain on mahdollista.

Heimokäräjien nuoret olivat yksi keskeinen produktion yhteistyötaho. Toinen yhteistyötaho oli Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän Kasvatusasiainkeskus ja erityisesti kasvatuksen teologi Kari Kanala sekä kolmantena paikallisseurakunnat, oma työseurakuntani Katariina mukaan lukien. Produktion kohderyhmänä olivat nuoret. Dancing With God -messun perusajatuksena oli, että nuoret tekevät nuorille. Produktion tarkoituksena oli myös viedä evankeliumia nuorille nuorten keinoin ja samalla uudistaa jumalanpalvelusta nuorten näköiseksi. Produktiosta hyötyvät Turun alueen seurakunnat. Osallistava toiminta kasvattaa ja kehittää nuoria sekä produktion onnistuessa antaa nuorille voimaannuttavan kokemuksen. Ammatillisesti työ kehittää minua isojen produktioiden hallintaan ja nuorten osallistamisessa käytännössä.

6.3 Dancing With God -messun tavoitteet

Produktion päätavoitteena oli siis tuottaa elektronisen tanssimusiikin messu yhdessä Turun seudun seurakuntien ja Heimokäräjänuorten kanssa. Toisena tavoitteena oli, että nuoret pääsevät itse toteuttamaan ja näin osallistumaan seurakunnan toimintaan itselleen mielekkäällä tavalla. Kolmantena ja oikeastaan pitkäntähtäimen tavoitteena oli, että nuoret saavat produktiosta miellyttävän onnistumisen kokemuksen. Neljäntenä tavoitteena oli ravisuttaa jumalanpalveluselämää ja evankelioida nuoria. Konkreettinen tavoite produktiossa oli käytännön toiminnan opastaminen, ohjeistaminen, toiminnan mahdollistaminen ja toteutus. Ammatillisena tavoitteena oli kokeilla uutta toimintamuotoa ja suurempaa nuoria osallistavaa produktiota, jossa jokainen nuori saa kokeilla omia lahjojaan ja taitojaan turvallisessa ympäristössä. Dancing With God -messu on jatkossa mallinnettavissa ja siirrettävissä muille paikkakunnille.

Tämän produktion riskit olivat minimaaliset, mutta riskeinä pidin sitä, ettei messu olisi tavoittanut yleisöä tai että, jokin nuorten toteuttamasta osa-alueesta olisi epäonnistunut. Riskinä oli myös produktion kiireinen aikataulu. Riskejä pyrittiin ennaltaehkäisemään seuraamalla toimintaa tiiviisti ja pitämällä säännöllisiä palavereja nuorten kanssa. Produktiossa huomioitavia eettisiä puolia olivat luottamuksellisuus ja piti muistaa, että kyseessä oli, musiikista ja värivaloista huolimatta, jumalanpalvelus.

Produktion resursseina oli, että pystyin käyttämään työhön omaa työaikaani. Lisäksi kaikki tarvittavat materiaalit Dancing With God -messuun saatiin Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymältä. Messun mainokset voitiin painattaa yhtymän omassa monistamossa. Messussa tarvittavat äänentoistolaitteet tulivat yhtymän musiikkivarastosta sekä Turku Audiolta, jonne yhtymällä on hyvät suhteet. Mikaelinkirkon käyttö oli ilmaista. Produktion kustannukset koostuivat etupäässä valotekniikasta, joka jouduttiin vuokraamaan ja artisti Miia Rautkosken esiintymispalkkiosta. Produktio piti rahoittaa sponsori-varoin ja messussa kerätyllä kolehdilla, mutta näin kiireisellä aikataululla ei sponsoreita saatu hankittua, vaan messun rahoitti vararahastona toiminut seurakuntayhtymän Kasvatusasiainkeskus.

6.4 Dancing With God -messun ideointi ja suunnittelu

Messun ideointi vaiheessa lähdettiin liikkeelle siitä, että nuoret saivat olla mukana toiminnassa kokonaisvaltaisesti sekä käyttää hyödyksi omia lahjojaan ja taitojaan. Tässä vaiheessa oli tärkeää, että jokainen mukana ollut nuori sai tuoda vapaasti esille omia ideoitaan. Tehtävänäni oli tukea nuorten ideoita. Suunnittelun pohjalla oli myös oma halu tehdä osallistavaa nuorisotyötä sekä myös oma vahva kokemus erityisjumalanpalveluksien järjestämisestä sekä seurakunnan työntekijänä että myös muusikkona ja miksaajana.

Messun ideointi ja suunnittelu käynnistettiin nuorten kanssa lokakuussa 2013 ja suunnittelua jatkettiin vielä marras- ja joulukuussa. Ideointia ja suunnittelua varten pidettiin palavereja sekä sitä jatkettiin palaverien ulkopuolella facebook-verkkosivuille tehdyssä ryhmässä. Marraskuussa laadittiin hakkeelle budjetti ja ideoitiin messulle oma nimi, koska oli tärkeää erottua ammattilaisten tekemästä Dance + Pray Dancemessusta jo eettis-moraalisin ja tekijänoikeusperustein. Ideointi vaiheessa messun käytännön toteutusta varten varattiin Turun Mikaelinkirkko.

Produktion tieto-osallisuus vaiheessa vertauskohdaksi otettiin aikaisemmin toteutettu Dance + Pray Dancemessu, joka oli Dancing With God – messun ideoinnin ja suunnittelun pohjalla. Nuorilla sekä itselläni oli aiemmin saatu kokemus Dance+Pray Dancemessun tekemisestä. Nuorten kanssa pohdittiin kriittisesti mitä asioita ja aikaisempia

kokemuksia haluttiin Dance + Pray Dancemessusta tuoda mukana. Samoin tarkastelin itse produktion ohjaajana mitä nuorten esille tuomia ideoita ja vanhaa kokemusta voitiin realistisesti ottaa tähän mukaan. Nuorten ideoille annoin hyväksyntäni ja ideoinnista siirryimme suunnitteluvaiheeseen.

Suunnitteluosallisuusvaiheessa annettiin nuorille tarpeeksi aikaa suunnitelmien hahmotamiseen. Tässä tehtävänäni oli antaa nuorille tietoa ja edelleen seurata suunnitelmia ja tarkastella edelleen suunnitelmia kriittisesti, mutta myös kannustavasti ja rakentavasti. Messua suunniteltiin yhdessä nuorten kanssa monissa palavereissa, suunnittelua tapahtui myös facebook-sivustolla. Koko produktion ajan toimin messun jonkinlaisena päällikkönä ja nuorten ohjaajana. Suunnittelu ja toiminnallisissa osuuksissa koin tärkeäksi, että nuoret saivat vastuulleen mielekkäitä ja vaativiakin tehtäviä ja sitä kautta onnistumisen kokemuksia.

Suunnitteluvaiheessa annoin nuorille täysin vapaat kädet suunnitella messun eri osaluokkia. Joulukuun aikana laadittiin messulle oma kaava. Kaavan suunnittelussa oli mukana Kasvatusasiainkeskuksen kasvatuksen teologi Kari Kanala, jonka kanssa oli muutenkin tiivistä yhteydenpitoa. Kari Kanala oli lupautunut tulemaan messun liturgiksi. Kanalan vastuulle tuli muiden tarvittavien pappien eli lähinnä ehtoollisavustajien hankkiminen. Mikaelinseurakunta tarjosi oman panoksensa messuun eli heiltä saatiin kirkko käyttöön ilmaiseksi ja Mikaelinseurakunnan pastori Kristiina Friman saarnasi messussa. Messun eriosista vastasivat omat tiiminsä, ja jokaista tiimiä johti yksi nuorista.

Suunnitelmista siirryttiin päätöksenteko-osallisuuteen, vaikka osittain suunnittelu ja päätöksenteko-osallisuusvaiheet kulkivat päällekkäin tämän produktion aikana. Tässä vaiheessa oli tärkeää yhdessä nuorten kanssa varmistaa, että kaikki olivat ymmärtäneet mitä oltiin yhdessä päättämässä ja suunnittelemassa. Osallistavassa työssä, kuten tässä messussa oli tärkeää, että nuorille tuli tunne, että heitä oikeasti kuultiin ja heidän mielipiteet otettiin todella huomioon ja, että heillä oli mahdollisuus oikeasti vaikuttaa. Päätösten loppuunsaattaminen antoi nuorille onnistumisen kokemuksia, jotka motivoivat heitä myös jatkossa osallisuuteen.

Joulukuisessa palaverissa käytiin läpi messun eri osia. Palaveripaikkana oli Kasvatusasiankeskus. Palaverissa mukana olivat Kasvatuksen teologi Kari Kanala sekä muu-

tama nuori, jotka toimivat tiimien vastuuhenkilöinä. Palaverissa mietittiin synninpäästöä, päätettiin, että videotiimi hoitaa synninpäästövideoiden kuvaamisen. Kanala lupasi antaa nuorille valmiit synnintunnustustekstit. Päätettiin kuvata synninpäästö erikseen, josta käytetään vain Kari Kanalan ääni, mahdolliset taustamusiikit saadaan Qubanelta. Qubane on kahdesta seurakunnan nuoresta koostuva dj duo. Sovittiin, että videotiimi hoitaa myös videon esirukoukseen.

Sovittiin, että tehdään kirkkoon neljä rukousalttaria, joiden suunnitteluun ja toteuttamiseen haettiin oma tiimiä tai henkilöä vastaamaan niistä. Päätettiin, että Qubane hoitaa myös rukousjakson aikaiset musiikit. Pohdittiin Twitterin käyttöä ja Dance + Pray Dancessussa käytetyn tietokonehallin toteutumista, mutta todettiin huomattavia ongelmia. Yhtenä kysymyksenä on, että voidaanko käyttää seurakuntayhtymän verkkoa. Mietittiin millä ohjelmalla videotaululle videot heijastetaan. Pohdittiin ProPresenter-lisenssin hankintaa ja sovittiin, että yksi nuorista käy neuvottelemassa Kasvatusasiainkeskuksen näistä hankinnoista vastaavan henkilön kanssa.

Mietittiin ristikulkuetta ja sen toteutusta. Päätettiin, että Qubane vastaa ristikulkukeen aikana soitettavasta musiikista. Seuraavaksi pohdittiin sanaosiota ja päätettiin, että Psalmi on Ps. 48:11-15, evankeliumiksi mietittiin Luuk 2:22-33, mutta päätettiin neuvotella asiasta Mikaelinseurakunnan papin kanssa, joka pitää messun saarnan. Muita tekstejä ei messun kaavassa käytetä. Sovittiin, että uskontunnustus, Isä Meidän rukous ja muut teksti näytetään videotaululla ja samoin myös virsien sanat. Dancing With God -messu halusi tehdä myös hyvää. Päätettiin, että kolehti kerätään puoliksi yhteisvastuukeräykselle ja puolet käytetään messun kulujen kattamiseen. Päätettiin, että kolehtikohteen esittelyssä käytetään yhteisvastuun ulkomaankohteen videota. Ehtoollisen vietosta käytiin kiivasta keskustelua, kun pohdittiin, että käytetäänkö dipkausmenetelmää ja osataas olisi halunnut öylättien sijaan leivottua leipää, päätettiin jättää asia vielä pöydälle.

Pohdittiin, että kenen vastuulla olisi messun mainonta. Keskusteltiin siitä, että annetaanko tämä kokonaan vai osittain Heimokäräjien tiedotus- ja mediatoimikunnan hoidettavaksi. Päätettiin, että pyritään saamaan jonkunlainen mainosvideo ulos heti alkuvuodesta. Tätä työstävät yhdessä musiikkivastaava ja videovastaava. Saatiin varmuus siitä, että lietolainen GuiDance tanssiryhmä tulee esiintymään messuun. Musiikkitiimin vastaava on yhteydessä tanssiryhmään.

6.5 Dancing With God -messun toteutus

Päättösten jälkeen oli aika siirtyä varsinaiseen toimintaosallisuuteen. Toimintaosallisuudessa oli tärkeää, että nuoret saavat toiminnan aikana vastuulleen mielekkäitä tehtäviä ja sitä kautta onnistumisen kokemuksia. Toimintaosallisuudessa valvoin toiminnan sujumista ja olin tukemassa sekä apuna tarvittaessa. Produktion toiminnallinen osallisuus jakautui kahtia, messuun tarvittavien eri osien valmistamiseen ennen messua ja toimintaosallisuuteen itse messussa.

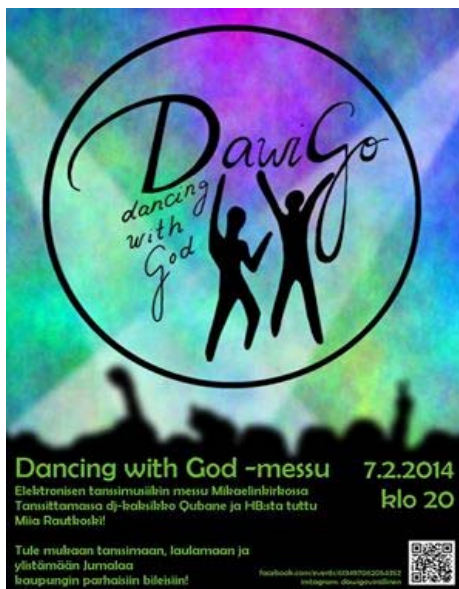
Messussa musiikilla ja valotekniikalla oli keskeinen ja merkittävä asema. Messun musiikin suunnittelusta ja toteutuksesta päävastuun kantoi Turun Tuomiokirkkoseurakunnan nuori taiteilija dj Kauri Laine. Laine sävelsi yhdessä Qubane yhtyeen duokaverinsa Olli Jakosen kanssa messun musiikin ja he sovittivat messussa soitetut virret elektronisen musiikin muotoon. Kauri Laine toimii myös Heimokäräjien musiikkitoimikunnan vetäjä. Messussa artistivieraana esiintyi Miia Rautkoski, jonka laulamat virret, Laine myös sovitti uudelleen. Messun tanssitiimi oli Liedon seurakunnan GuiDance -ryhmästä ja he toimivat messussa taustatanssijoina ja joissakin messun osuuksissa tanssivat esittävämpiä koreografisia osia.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän tiedotus kiinnostui myös messusta. Tiedotus laati yhtymän sivuille tiedotteen messusta ja lähetti sen paikallisiin medioihin (LIITE 3). Messu herätti kiinnostusta paikallisessa mediassa ja Dancing Whit God -messun tiimoilta oltiin muutamaan otteeseen radio Melodian haastattelussa nuorten kanssa ja juttu tuli muutaman kerran ulos eetteristä ennen messua. Messusta kirjoitettiin myös paikallisissa lehdissä.

Messun toteutuksessa nuorilla oli merkittävä osuus mainosten tekemisessä, median sekä sosiaalinen media käytössä käytännössä. Kun messulle oli saatu nimi, alettiin sen ympärille suunnitella logoa, jonka pääsuunnittelijana toimi Merika Kallionpää. Logoa suunniteltiin ja ideoitiin facebook-ryhmässä. Logon suunnittelun lomassa nuoret suunnittelivat ja tekivät kaiken messun mainosmateriaalin. Mainoksia jaettiin eri seurakuntiin sekä kouluihin että ympäri Turun kaupunkia. Dancing Whit God -messulle tehtiin omat sivut facebookiin ja muihin sosiaalisiin medioihin, kuten Twitteriin ja Instagrammiin.



KUVAT 1., 2. ja 3. Kuvia logon suunnittelu vaiheista



KUVAT 4. ja 5. Nuorten tekemät mainosjuliste ja flyer- joita jaettiin ennen tapahtumaa

Messulle tehtiin mainosvideo, jonka suunnittelun ja kuvaamisen toteuttivat nuoret kokonaan itse. Kuvauspaikkana käytettiin Turun kaupungin nuorisotoimen taide- ja toimintakeskus Vimmaa, jossa on loistavat tilat ja editointimahdollisuudet. Vimmassa vietettiin nuorten kanssa kaksi pitkää lauantapäivää, jolloin kuvattiin pätkiä videoihin ja tehtiin messun eri osissa käytettäviä videomateriaaleja. Mainosvideo julkaistiin ja jaettiin facebook:ssa sekä YouTube-verkkosivuilla. Nuoret suunnittelivat ja kuvasivat sekä editoivat messun eri vaiheissa käytetyt videot omatoimisesti kokonaan itse. Videotehosteita käytettiin messun alussa, synnintunnustusosuudessa ja rukousjaksossa. Messun muissa kohdissa taustalla oli kokoajan messun logo.

Heimokäräjien nuoret vastasivat messun mainonnasta, mainosten laatimisesta, messusta tiedottamisesta ja messussa tarvittavista tietokoneista ja niiden käytöstä. Videotiimiä luotsasi Juuso Virta, joka on Katariinanseurakunnan yksi aktiivinuorista. Virta huolehtii messussa käytettävien videoiden tekemisestä ja huolehtii messun videoinnista. Videoiden taustamusiikista vastasi puolestaan Laine ja Jakonen.

Messussa rukouksella oli keskeinen asema. Merika Kallionpää suunnitteli rukousalttarit. Messussa käytettiin rukousalttaria, jonka äärellä nuorilla oli mahdollisuus käydä kirjoittamassa oma rukouspyyntönsä. Nuoret voivat lähettää messun aikana rukouspyyntöjä myös sosiaalisen median kautta. Messun esirukousosuudessa rukousaiheiden puolesta rukoiltiin ja myöhemmin järjestettiin tilaisuus, jossa rukoiltiin kaikkien jätettyjen rukouspyyntöjen puolesta. Ennen messua kokoonnuimme nuorten kanssa ja kävimme messun läpi harjoitellen joka osuutta.

Messua ennen olleesta toiminnallisesta osallisuudesta päästiin itse messun toiminnalliseen osallisuuteen ja messupäivän aamuun. Elektronisen messun järjestäminen ei ole ihan yksinkertainen juttu tekniikan suhteen. Joko tämän osa-alueen suunnittelu ja toteutus pitää hallita itse tai sitten tämä pitää huomioida budjetin laadinnassa. Ammattilaisten toteuttamana tämä saattaa tulla erittäin hintavaksi. Messun huomattavana resurssina oli se, että miksaajanakin toimineena pystyin huolehtimaan messun äänitekniikasta ja miksaamisesta itse. Messun valotekniikasta huolehti Turku Audiossa oppisopimuskoulutuksessa oleva Riku Blomqvist. Messun toteutuksessa pitää huomioida, että tarvittavan valo- ja äänitekniikan rakentamiseen kirkossa kuluu paljon aikaa. Tilaa varatessa pitää myös huomioida tämä rakennusaika. Aikaa kuluu myös tekniikan kuljettamiseen kirkkoon. Nuoret tulivat apuun myös messun tekniikan rakentamisessa. Messupäivän aamuina kokoonnuimme kirkkoon jo klo 9.00 aamulla rakentamaan tekniikkaan. Nuoret saivat kouluihin minulta lupalapun poissaololleen. Messu päivänä kävimme nuorten kanssa vielä kahdet kenraaliharjoitukset kirkossa läpi, ennen yleisön saapumista paikalle.

Dancing With God eli lempinimeltään DaWiGo -messu järjestettiin Turun Mikaelinkirkossa 7.2.2014 klo 20.00. Messun tarkempi ohjelma on liitteenä (LIITE 1). Messun alkujuonto poikkesi huomattavasti muista messuista. Messun alussa yksi nuorista toimi juontajana. Messu alkoi siten, että yleisölle näytettiin videon, joka näytti siltä, että se olisi ollut live-kuvaa tilanteesta, missä juontaja oli vielä wc-tiloissa valmistautumassa ja

kampaamassa hiuksiaan. Samaan aikaan toinen nuorista seisoi kirkon edessä soittamassa kännykällä juontajalle ja ihmettelemässä missä toinen on. Videolta näkyi kuva, missä juontaja vastasi puhelimeen ja kertoi vielä laittavansa tekoriipsiä silmiinsä. Todellisuudessa tämä video kuvattiin etukäteen ja oli suunniteltu juttu, mutta yleisölle tätä ei kerrottu. Tämän jälkeen juontaja juoksi kirkon käytävää pitkin alttarille ja aloitti juontonsa. Alkujuonnossa kerrottiin messun kävijöille messun kulusta ja annettiin käytännönohjeita ehtoollis- ja rukousosuuksiin.

Juonnon jälkeen kirkkosali pimennettiin ja videotaululla näytettiin messun mainosvideo. Mainosvideossa tyttö kulkee pitkin Turun katuja ja hyräilee laulua. Tyttö saapuu Mikaelinkirkkoon ja on avaamassa ovea. Tässä vaiheessa video pysäytettiin ja kirkossa alkoivat värivalot vilkkua ja pienen hetken päästä soida musiikki, jonka tahdissa messun toteuttamisessa mukana olleet nuoret ja työntekijät astelivat alkukulkueessa ristisaatossa kirkon käytävää pitkin.

Kulkueen jälkeen messun liturgi Kari Kanala piti alkusiunauksen ja vuorotervehdyksen, jonka jälkeen siirryttiin synnintunnustusosioon. Synnintunnustusta varten kuvattiin video, jossa oli pieni näytelmä synnistä ja jossa nuoret tunnustivat syntejä. Liturgi julisti synninpäästön ja siirryttiin kiitososuuteen, jossa tanssitiimi esitti kiitos ja ylistystanssin.



KUVA 6. Kuvassa GuiDance -tanssiryhmä Liedosta.

Rukousjakson alkuun yksi nuorista piti todistuspuheen ja kertoi uskoon tulostaan sekä siitä, miten rukous on vaikuttanut hänen elämäänsä. Rukousjakson aikana messuvieraat saivat halutessaan liikkua kirkossa ja käydä jättämässä oman esirukouspyyntönsä. Rukousjakson aikana videolta tuli esirukousvideo, jossa nuoret rukoilivat eriaiheiden puolesta. Rukousjakson lopussa tanssiorukka esitti taas yhden tanssiesityksen.

Sana osuuteen siirryttiin seuraavaksi, joka alkoi Miia Rautkosken laulaessa päivän virtenä virren 510, joka tietysti oli sovitettu elektroniseen muotoon. Virren jälkeen luettiin Psalmiteksti, jonka jälkeen vastausmusiikkina tuli taas tanssiorukalta tanssiesitys. Tämän jälkeen luettiin evankeliumi ja Kristiina Friman piti saarnan, joka päättyi uskonnustukseen. Tämän jälkeen oli vuorossa esirukousosuus, jossa rukoiltiin alttareille jätettyjen rukouspyyntöjen puolesta. Kaikkien pyyntöjen puolesta ei messussa pystytty rukoilemaan, mutta messun jälkeen järjestettiin erillinen tilaisuus, jossa rukoiltiin kaikkien pyyntöjen puolesta. Nuoret toimivat messussa esirukoilijoina.

Ehtoollisjakson aluksi esiteltiin kolehtikohde videolta. Kolehtivirtenä oli Herra kädelläsi elektronisella sovituksella, jossa Miia Rautkoski toimi jälleen esilaulajana. Tämän jälkeen oli vuorossa ehtoollisliturgiat ja Isä Meidän rukous, jonka jälkeen oli rauhantervehdys. Messuyleisöä kehoitettiin toivottamaan toisilleen rauhaa kättelemällä tai halaaamalla tai hyväksi katsomallaan tavalla. Tämän jälkeen laulettiin Jumalan Karitsa-hymni elektroniseen muotoon sovitettuna, jonka jälkeen jaettiin ehtoollista neljässä eri jakopisteessä. Ehtoollisen aikana Miia Rautkoski lauloi jälleen. Ehtoollisen päätössanojen ja kiitosrukouksen jälkeen liturgi lausui Herran siunauksen ja lähettämisen, jonka jälkeen alkoi messun kohokohta eli ylistys ja kiitos osuus eli se osa, jolloin kirkossa oli lupa tanssia. Tanssiryhmä tuli lavalle ja he alkoivat tanssia musiikin tahtiin samalla pyytäen yleisöä mukaan tanssimaan. Ylistys- ja tanssiosuus kesti siihen asti, kun kirkossa riitti tanssijoita.

Koko messun ajan taustalla soi musiikki hiljaisesti, myös saarnan ja puheosuuksien aikana. Tällä luotiin yhtenäinen tunnelma messun ajaksi. Messun aikana, yksi nuorista toimi juontajana, kaksi nuorista dj:nä, yksi nuorista hoiti videotaulun ja videotykin käytön, yksi nuorista toimi lavamanagerina eli varmisti, että jokainen oli jatkuvasti omalla paikallaan, yksi nuorista huolehti esirukouksista, kuusi nuorta keräsi kolehtia, kaksi nuorta luki tekstejä ja kaksi nuorta luki esirukouksia, kolme nuorta kuvasi messun aika-

na videolle ja yksi nuorista otti kameralla kuvia, kaksi nuorta oli ennen messua toivotamassa messun yleisöä tervetulleiksi ovella ja kolme nuorta tanssi messun aikana.

Toteutuksen jälkeen oli aika siirtyä arviointiosallisuuteen, jossa nuorten mukana olo on erittäin tärkeää. Arviointiosallisuudessa oli aika arvioida suunnitelmien toteutumista. Oli tärkeää, että jokainen mukana ollut nuori pääsi myös arvioimaan ja antamaan palautetta messusta sekä ilmaisemaan oman mielipiteensä. Messusta ja sen tekemisestä kerättiin palautetta mukana olleilta nuorilta, palautelomakkeen (LIITE 2) sekä erillisen palautepalaverin ja kiitosaterian lomassa keskustellen. Arviointiin käytin myös omia kokemuksia ja analyysiä messusta. Kokemuksia ja arviointia käsittelen enemmän seuraavassa luvussa.

7 DANCING WHIT GOD -MESSUSTA SAADUT KOKEMUKSET

Dancing Whit God -messu toteutui hyvin. Nuorten kanssa oli ilo tehdä messua. Produktion aikana huomasin, miten nuoret olivat innokkaasti tekemässä messua, jopa välillä sai toppuutella, sillä osa nuorista uhrasi yöunensakin messun tekemiseen. Messu saavutti tavoitteensa ja kirkkoon tuli väkeä, vaikka pahana kilpailijana olivat olympialaisten avajaiset. Messun jokainen osa-alue sujui loistavasti ja kaikki nuoret ylittivät itsensä.

Kuten tästä messusta huomasin, nuorille suunnatussa messussa, mielestäni on otettava huomioon kontekstuaalisuus eli kenelle tehdään, ketkä tekevät, millä keinoin. Nuorille suunnatussa messussa ovat tärkeällä sijalla messujen peruselementit, kuten muissakin messuissa eli rukous, Raamatun sana, ehtoollinen, synnintunnustus, hengellinen musiikki ja uskontunnustus.

Nuorten palautteita messun jälkeen facebook -verkkosivulla:

Hei kiitos kaikille => Oli mahtava show ja hyvin meni kaikki.

Kiitos tosiaan munki puolesta aivan jokaiselle, joka oli toteuttamassa ja mahdollistamassa messua. Monen olen kuullut puolitosissaan sanovan, että heidän mielestään messun standardin kuuluisi olla tällainen. Mun mielestä se on osoitus siitä, että tehtiin hyvää työtä.

Kiitos mahtavasta messusta kävijöille, tanssijoille, laulajille, musiikki-ihmisille, puhujille, työntekijöille ja kaikille muillekin mukana olleille! Jumalan siunausta teille kaikille!

Tulen soveltamaan tästä produktiosta saamaani kokemusta jatkossa kirkon työssäni nuorisotyönohjaajana. Jumalanpalveluskasvatus lähtee siitä, että otetaan nuoret mukaan sen toteutukseen, ei vain joihinkin pieniin kohtiin vaan oikeastaan aivan kaikkeen. Tulevaisuudessa tämän messun myötä tulen ottamaan nuoret paremmin mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan myös oman työseurakuntani nuortenmessuja. Tavoitteenani on, että meillä vietetään nuortenmessuja kerran kuukaudessa ja lähtökohtana messussa on se, että pappia tarvitaan vain ehtoollisen asettamiseen ja jakamiseen. Muut osiot nuoret toteuttavat itse. Kun nuoret otetaan mukaan messun toteutukseen, he kokevat sen mie-

lekkääksi. Messun musiikista vastaa seurakunnan nuorista koostuva bändi. Bändi säestää sekä hengellisiä lauluja että virsiä, ja joskus jopa sovittavat virsiä uudelleen nuorekkaaseen makuun. Nuoret osallistuvat myös suunnittelemaan messun opetuksia, kirkkovuosi toki muistetaan jotenkin messussa, mutta muuten opetusaiheet ja Raamatun sana perustuu nuorten itse toivomista ja heille ajankohtaisista aiheista. Toisinaan annetaan myös joillekin nuorille mahdollisuus pitää aiheesta opetus. Messun rukousosiokin koostuu nuorten itse tekemästä. Messussa jokainen voi kirjoittaa rukousaiheen lapulle, joiden puolesta rukoillaan messussa. Nuoret voivat halutessaan rakentaa messuun rukousalttareita. Nuoret saavat myös mahdollisuuden tehdä itse omin sanoin oman synnintunnustuksensa. Yksi nuorista voi toimia vuorollaan messun juontajana eli varsinaista liturgia ei tarvita, vaan juontaja kertoo mitä milloinkin tapahtuu. Kokoonnumme tulevaisuudessa aina tuntia ennen nuortenmessun alkua valmistelemaan messua. Kun nuoret itse otetaan jumalanpalveluksen toteutuksen suunnitteluun ja tekemiseen mukaan siitä syntyy heille mielekäs ja luonnollinen tapa toimia. Työntekijä, joka uskaltaa muuttaa oman suhtautumisensa työntekijälähtöisestä työotteesta seurakuntalaislähtöiseen työotteeseen tulee jatkossa menestymään työssään resurssipulasta kärsivässä kirkossamme. Toki työntekijällä on edelleen tärkeä rooli siinä, että koordinoi ja huolehtii, että esimerkiksi kaikki messun osa-alueet ovat kunnossa. Oma asenne tässä ratkaisee eniten.

Kaiken kaikkiaan tästä DaWiGo -messusta ja nuorten osallistamisesta saamani kokemuksen mukaan, voin päätellä, että osallistava työ kannattaa ja sen eteen kannattaa nähdä vaivaa. Nuorille jäi messusta hyvä kuva ja messussa olleelta yleisöltä tuli hyvää palautetta. Messua toivottiin myös uudelleen vuoden päästä ja tämä on tähtäimessä. Messun toteutusta olivat arvioimassa ja palautetta saatiin niin mukana olleilta nuorilta, messun yleisöltä, joista osa oli myös omia rippikoululaisia, ja Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän seurakuntien työntekijöitä sekä nuorten vanhempia, joita oli messun yleisössä. Aina on myös parannettavaa. Monessa kohtaa, lähinnä kiireisestä aikataulusta johtuen, valmisteluiden suhteen oltiin myöhässä. Messun suunnittelutyö pitäisi aloittaa jo hyvissä ajoin ja samoin parantaa tiedotusta. Toteuttajia ja nuoria, messun tekijöitä voisi myös olla enemmänkin, ettei samojen nuorten vastuulla ole liikaa eri asioita. Messussa tarvittavat lupa-asiat pitäisi myös huolehtia ajoissa kuntoon.

Osallisuutta analysoidessa, ideointiosallisuus toteutui nuorten kesken hyvin. Nuoret lähtivät innolla ideoimaan messua ja tekemään siitä oman näköistä. Nuoret saivat olla

mukana kokonaisvaltaisesti ja heidän ideansa otettiin vakavasti. Tieto-osallisuudessa rajaaminen sujui hyvin, mutta tietoutta esimerkiksi lupa-asioissa voisi parantaa. Ongelmia meinasi syntyä mainosvideon kanssa, jonka alkuperäisversiossa käytettiin musiikkia, johon ei oltu pyydetty kappaleen tekijältä lupaa. Suunnitteluosallisuus sujui hyvin, mutta kiireinen aikataulu ei ollut hyödyksi produktiolle. Päätösosallisuus sujui pääasiallisesti hyvin, mutta joissakin kohdin piti välillä tehdä kompromisseja, kun oli monia mielipiteitä asiasta. Toimintaosallisuus koettiin hyvänä. Nuoret saivat vastuulleen tehtäviä, jotka he kokivat mielekkäiksi. Toimintaosallisuudessa nuoret olivat motivoituneita ja he uhrasivat jopa yöunensa produktiolle.

Arviointiosallisuudessa pääsivät kaikki halukkaat kertomaan oman mielipiteensä. Palautetta pystyi antamaan kirjallisesti palautelomakkeen avulla, kirjoittamalla facebookryhmän seinälle ja palautetta pystyttiin antamaan myös yhteisessä palaute- ja kiitospalaverissa messun jälkeen. Arviointiosallisuus meni hyvin, sillä olen osannut nuorille opettaa ainakin yhden antamisen vaikuttamisesta, eli oman mielipiteen ja kritiikin kertomisen.

8 POHDINTA

Dancing With God -messun hyvistä kokemuksista päätellen osallistavalla nuorisotyöllä on paikkansa. Nuorisotyön pitkäjänteisessä kehittämisessä ja suunnittelussa pitäisi mielestäni kiinnittää huomiota kotien kristillisen kasvatuksen tukemiseen. Tärkeällä sijalla mielestäni on myös rippikoulun jälkeisen nuorisotyön mahdollisuus antaa eväitä seurakuntayhteydelle, mistä voi olla hyötyä nuoren elämässä myöhemmin. Olen omakohtaisesti saanut kokea, miten kristillinen vankka kasvatus antaa pohjan koko elämän pituiselle seurakuntayhteydelle. Mielestäni raja-aitoja pitäisi kaataa nuorisotyön ja aikuisuuden väliltä sekä rakentaa luonnollisia siltoja eri ikäkausien välille. Musiikilla on keskeinen tekijä nuorten ja nuorten aikuisten elämässä. Jumalanpalveluksessa käytettävän musiikin tuominen lähemmäksi tätä päivää ja vallalla olevan nuorisokulttuurin huomiointi, niissä määrin, kun se on mahdollista, voisi avata myös kirkon ovia sellaisten ihmisten parissa, joita ei tavallisesti kirkko tavoita. Tämän sain myös huomata Dancing With God -messussa. Perinteiset virret urkusäestyksellä eivät enää miellytä kaikkia ihmisiä, vaan evankeliumia pitäisi viedä myös eri tyylilajein. Kirkolliset toimitukset ovat käyntikortti monen nuoren ja aikuisen kohtaamiseen. Se millä tavoin kirkko kohtaa viikkiparin tai kastekodin vaikuttaa suurelta osin ihmisten mielikuvaan kirkosta. Seurakunnat voisivat paremmin myös huomioida miten kohdata seurakuntaan muuttavat jäsenet. Millä tavoin heidän toivotetaan tervetulleiksi vai toivotetaanko ollenkaan. Itse en ainaakaan saanut viimeisen muuton yhteydessä kotiseurakunnastani mitään postia. Kirkon pitäisi miettiä myös perustoimintaansa nykyajan tarpeiden mukaan. Itsestään selvyys ei enää ole, että sunnuntai on perheissä lepopäivä. Monet saattavat olla silloinkin työssä. Entä onko sunnuntai aamupäivä oikea aika juuri lapsiperheille vai sopisiko heille paremmin iltapäivä. Entä saadaanko nuoret aikuiset ja opiskelijat paremmin kirkkoon iltaisin erityismessuihin?

Kirkossa on mielestäni erittäin suuri tarve uudentilaiselle teologialle. Kirkon nuorisotyön kehittämisessä kannattaisi oman kokemukseni mukaan huomioida, että otetaan vakavasti nuorten kysymykset ja ajatusmaailmansa. Olen havainnut, että suurin kirkosta eroamisen syy on se, että kirkko ei kohtaa nuoria, nuoria aikuisia tai keski-ikäisiä mitenkään. Kirkon perinteinen toiminta keskittyy pääosin joko elämän alku tai loppupäähän.

Lapsille ja eläkeläisille on paljon toimintaa, mutta kirkko on tuntunut unohtavan siinä välissä olevat.

Olen huomannut, että nykypäivänä nuoren elämänkaaressa ei välttämättä ole luontevia kiinnityskohtia kirkkoon rippikoulun jälkeen. Monet seurakunnat tarjoavat isoskoulutusta, mutta on paljon nuoria, jotka eivät ole kiinnostuneita isosen tehtävistä. Seurakunnissa kyllä puhutaan osallisuudesta, mutta kirkon työntekijöiden pitäisi mielestäni siirtyä sanoista tekoihin. Olen työssäni havainnut, että moni työntekijä haluaa edelleen pitää tiukasti ohjaksia itsellään ja tehdä työntekijälähtöistä työtä. Seurakuntien rikkautena voisi olla se, että otetaan seurakuntalaisia aktiivisesti mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tämä ei koske vain lapsia ja nuoria vaan ihan kaikkia ikäluokkia. Työntekijästä paljon riippuu antaako hän tarpeeksi tilaa nuorille tulla mukaan suunnittelemaan ja vaikuttamaan toimintaan. Suuri toiveeni on, että tulevaisuudessa nuoret ainakin tiedostaisivat, että heillä on vaikutusmahdollisuuksia ja että seurakunnan työntekijät mahdollistavat nuorten osallisuuden. Sain ainakin itse huomata tätä messua tehdessä miten valtavasti nuorilla on ideoita ja halua osallistua.

Osallistava nuorisotyö vaatii työntekijän työtapojen ja asenteiden muutosta. Ei tehdä enää valmista, vaan otetaan nuoret mukaan jo toiminnan suunnitteluun. Osallistavan nuorisotyön kulttuuri ja nuorten itseorganisoituminen ei synny itsestään, vaan se tarvitsee uudenlaisten dynaamisten vuorovaikutustekniikoiden soveltamista käytännössä ja järjestelmällistä tukea sekä jatkuvuutta.

Olen myös omassa työssäni huomannut, että tänä päivänä, nuoret eivät enää kiireisen elämän rytmin vuoksi ehdi sitoutua pitkäjänteiseen toimintaan. Pitkäkestoisista sitoutumista vaativien toimintojen sijaan kannattaisi kirkon toiminnassa miettiä projektiluonteisia tapahtumia tai erilaisia lyhytkestoisia kurseja. Nuoret haluavat myös vaikuttaa omaan toimintaansa ja olla osana myös päätöksenteossa. Nuorille toimii paremmin sellainen toiminta, joka on luonteeltaan osallistavaa ja heidän tarpeensa huomioon ottavaa. Nuorten parissa tehtävän työn tulisi olla haasteellista, vuorovaikutuksellista ja osittain myös tapahtua sosiaalisessa mediassa. Globalisoituvassa yhteiskunnassa, uskontokasvatuksen tai kristillisen tunnustuksellisen kasvatuksen vähentyessä kouluissa, on kirkko uusien haasteiden edessä. Itse työntekijänä ajattelen tämän mahdollisuutena kehittää työtä uudelle ja nykypäivän haasteet huomioivalle tasolle. Nyky-yhteiskunnassamme on

vielä paljon ihmisiä, jotka eivät ole kuulleet evankeliumia. Voimme viedä viestiä Jumalan rakkaudesta ja Jeesuksesta arjen keskellä, olemalla rohkeasti hänen seuraajiaan. Evankeliumin eteenpäin viemisessä ei ole vain yhtä oikeaa tapaa, vaan tapoja on monia. Haluan olla oman aikani radikaali, kuten Jeesus aikoinaan ja toteuttaa hänen lähetyskäs-
kyään. Haluan luoda toisenlaisen kulttuurin eli seurakuntalaislähtöisen ajattelutavan.

LÄHTEET

Dance+Pray Dancemessu i.a. Mikä on dancemessu? Viitattu 20.3.2014.

<http://www.dancemessu.net/dance/>

Eerola – Ockenström, Leena; Kalmari, Arja & Kiviranta, Mervi 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja C Katsauksia ja aineistoja 17. Tampere: Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Haavio, Ari 1965. Suomen uskonnolliset liikkeet. Helsinki: WSOY.

Halme, Lasse 2008. Uskonto ja kasvatus vuorovaikutuksena. Helsinki: LK-Kirjat.

Horelli, Liisa; Haikkola, Lotta & Sotkasiira, Tiina 2007. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/ Nuorisotutkimusseura, 217–242.

Hoikkala, Tommi 2005. Mediatyhteiskunnan haasteet nuorisotyölle. Teoksessa Paananen, Terhi & Tuominen, Hans (toim.) 2005. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 326-335.

Kirkkopalvelut, Suomen kirkon sisälähetysseura 2000. Kirkkokäsikirja I-III. Pieksämäki: Kirkon keskusrahasto.

Koskelainen, Hannu 2005. Nuori ja jumalanpalvelus. Teoksessa Paananen, Terhi & Tuominen, Hans (toim.) 2005. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 71-81.

Köykkä, Arto 2005. Rakkaus, Jumala ja kuolema. Ehdotus nuorisotyön teologiaksi. Teoksessa Paananen, Terhi & Tuominen, Hans (toim.) 2005. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 21–34.

Lapsiasiavaltuutettu i.a. Lapsivaikutusten arviointi. Viitattu 20.3.2014.

<http://www.lapsiasia.fi/lapsivaikutusten-arviointi>

Launonen, Pekka 2007. Kirkon nuorisotyö – hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) 2007. Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura, 78–89.

- Lindfors, Helena 2008. Perinne elämäksi. Teoksessa Porkka, Jouko (toim.) 2008. Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus / LK kirjat, 255-282.
- Martikainen, Tuomas 1996. Moniarvoinen Turku. Åbo: Åbo Akademi.
- Maukonen, Jarkko 2005. Musiikki nuorisotyössä. Teoksessa Paananen, Terhi & Tuominen, Hans (toim.) 2005. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 156-172.
- Murtorinne, Eino 1995. Suomen kirkon historia 4 sortovuosista nykypäiviin 1900–1990. Porvoo: Werner Söderström.
- Nuorisolaki 2006/72, 27.1.2006. Viitattu 23.3.2014.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>
- Piironen, Tiina 2007. Ohjaajan opas lasten osallistavien ryhmien ohjaamiseen. Kuunnelkaa meitä - Lasten osallisuushanke 2006 - 2007
http://www.munvuoro.fi/cms/wpcontent/uploads/Tiina_Piironen_Ohjaajan_opas_lasten_osallistavien_ryhmien_ohjaamiseen.pdf
- Porkka, Jouko (toim.) 2008. Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-kirjat
- Ritokoski, Sami 2014. Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet ja osallisuus -luennolla 10.2.2014. Diakonia-ammattikorkeakoulu: luentomateriaali.
- Sariola, Yrjö 2001. Jumalanpalveluksen käsikirja. Helsinki: Kirjapaja
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a. Pyhät toimitukset, Jumalanpalvelus. Viitattu 23.3.2014
<http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/28148C9C4CE6EF38C225728B003CEF3F?OpenDocument&lang=FI>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko. i.a.b. Pyhät toimitukset, Jumalanpalvelus, erilaisia jumalanpalveluksia. Viitattu 25.3.2014.
<http://evl.fi/EVLfi.nsf/0/2F98BFEA22125232C2257480004696D6?OpenDocument&lang=FI>
- Tunturi, Mika 2014. Nuorisotyönohjaaja, Raision seurakunta. Turku. Henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2014.
- Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä i.a. Viitattu 24.3.2014.
<https://www.turunseurakunnat.fi/portal/fi>
- Tähkäpää, Ari; Taavitsainen, Tiina; Lehtinen, Katja; Kallinen, Eija; Ojala, Sami; Jutila, Juha, Syrjä-Turpeinen, Sirpa; Tukeva, Pekka & Lampenius, Simon 2012.

Nuoret seurakuntalaisina. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon julkaisu
2012:6. Helsinki: Kirkkohallitus.

Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus lapsen oikeuksista 2013/ 2.9.2013. Viitattu
23.3.2014. https://www.unicef.fi/Lapsen_oikeuksien_sopimus_koko

LIITE 1 Dancing With God -messun kaava

Messun aloitus

Alkuvideo ja juonto
 Mainosvideo ja ristikulkue
 Alkusiunaus
 Vuorotervehdys
 Yhteinen rippi ja ylistys
 Synnintunnustus
 Synninpäästö
 Kiitosmusiikki ja -tanssi

Rukousjakso

Video
 Rukousalttarit
 Musiikkia
 Tanssiesitys

Sana osa

Päivän virsi 510
 Psalmi
 Vastausmusiikki: tanssiesitys
 Päivän Evankeliumi
 Saarna
 Uskontunnustus
 Esirukous, rukoillaan alttareille ja nettiin jätettyjen rukousten puolesta.

Ehtoollisjakso

Kolehtikohteen esittely ja video
 Kolehtivirsi: Herra kädelläsi
 Kiitosrukous
 Ehtoollisliturgiat
 Ehtoollisrukous
 Isä meidän
 Rauhantervehdys
 Jumalan karitsa
 Ehtoollisen jakaminen
 Ehtoollisen päätössanat
 Kiitosrukous

Messun päätös

Herran siunaus
 Lähettäminen
 Tanssi ja ylistys, musiikki jatkuu yhtenäisesti

LIITE 2 Dancing With God -messun palaute ja arviointikysely

1. Millaista oli olla tekemässä messua?
2. Saitko tehdä itsellesi mieluisia juttuja?
3. Saitko kokea messua tehdessä osallisuuden tunnetta?
4. Saitko mielestäsi tarpeeksi ohjausta?
5. Tuliko projektin aikana pulmallisia tilanteita ja miten niistä selvisit?
6. Millainen mielikuva messusta sinulle jäi?
7. Mitä tekisit toisin?
8. Onko kehitysideoita?
9. Kuunneltiin nuorten mielipiteitä messussa tarpeeksi ja saivatko he vaikuttaa tarpeeksi päätöksentekoon?
10. Mikäli messu järjestetään ensi vuonna, haluatko olla mukana.

LIITE 3 Tiedote

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän tiedotuksen laatima lehdistö ja mediatiedotemessusta, joka julkaistiin yhtymän verkkosivuilla 30.1.2014.

TURUN JA KAARINAN SEURAKUNTANUORET TEKEVÄT OMANNÄKÖISEN TEKNOMESSUN MIKAELINKIRKKOON

Jos kuudesta seurakunnasta löytyy tarpeeksi innokkaita nuoria, niin elektronisen tanssimusiikin messuhan siitä syntyy. Idea sinänsä ei ole ihan uusi Turussakaan, mutta nyt messun toteuttavat nuoret kokonaan itse.



Messun ”äitinä” voidaan pitää Katariinanseurakunnan nuorisotyönohjaaja Katri Fältbergiä. Konsulttiapua saatiin kasvatuksen teologi ja pappi Kari Kanalta, jolla on kokemusta jo useammankin erilaisen musiikkimessun tekemisestä. Kanala toimii myös 7.2. Dancing with God -messussa liturgina ja saarnan toimittaa Mikaelinseurakunnan seurakuntapastori Kristiina Friman.

Messua voi siis pitää kaikella tapaa poikkiseurakunnallisen nuorisoyhteistyön hedelmänä. Eri seurakuntien nuorten ”Heimokäräjät”-yhteenliittymä on hyvä esimerkki itselle luontevan toiminnan ja vaikuttamisen mahdollisuuksista seurakuntarajoista riippumatta.

Nuorten itsensä järjestämä elektronisen tanssimusiikin messu on ensimmäinen laatuaan Turussa. Messussa osallistujia viihdyttävät musiikillaan dj-kaksikko Qubane ja HB:sta tuttu Miia Rautkoski. Tanssiminen on ehdottoman sallittua ja toivottavaakin.

Dancing with God -messu järjestetään Mikaelinkirkossa 7.2. klo 20.00. Ovet avoinna tuntia ennen. Messuun on vapaa pääsy ja se on ikärajatton. Pienimpien messuajien kannattaa varustautua kuulosuojaimilla.

LISÄTIETOJA: Katri Fältberg 040-3417484, Kari Kanala 040-3417755, Kauri Laine 0440-241940 (dj)